

Treball de Fi de Grau

Títol

Autoria

Professorat tutor

Grau

Tipus de TFG

Data

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

Castellà:

Anglès:

Autoria:

**Professorat
tutor:**

Curs:

Grau:

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Castellà:

Anglès:

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Castellà:

Anglès:

*A l'Elisabet, per la seva dedicació, ajuda i
comprensió.*

A l'Oscar, per ser-hi sempre.

*A les meves amigues, per la màgia i la
sororitat que ens uneix.*

*A la meva família, pel seu suport
incondicional.*

Al Xavier, perquè sí.

INDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	4
2. OBJECTE D'ESTUDI.....	6
2.1. Objectius.....	6
2.2. Preguntes d'investigació	6
2.3. Justificació	7
3. MARC TEÒRIC	9
3.1. Sororitat.....	9
3.1.1. Misogínia entre dones	10
3.2. Agents socialitzadors	11
3.2.1. Mitjans de Comunicació de Massa	13
3.3. Disney	15
3.3.1. Història de les princeses Disney	15
3.3.2. Crítiques del feminisme a Disney	18
3.4. Estereotips de gènere	19
3.4.1. Bellesa.....	20
3.4.2. Personalitat.....	21
4. HPÒTESIS D'INVESTIGACIÓ.....	24
5. METODOLOGIA.....	25
6. PRESENTACIÓ I ANÀLISIS DE RESULTATS	30
6.1. Blancaneu i els set nans	30
6.2. La ventafocs.....	32
6.3. La Bella i la bèstia	38
6.4. Aladdin	43
6.5. Frozen	45
6.6. Brave (Indomable)	50
7. DISCUSIÓ	55
8. CONCLUSIONS	64
9. BIBLIOGRAFIA.....	68
9.1. Bibliografia utilitzada.....	68
9.2. Bibliografia consultada	73
10. ANNEXOS.....	75

1. INTRODUCCIÓ

Els Mitjans de Comunicació de Massa formen part de la vida diària de gairebé totes les persones, és per això que inevitablement, reproduïm, en major o menor grau, les conductes que aquests ens transmeten. Si ens centrem en els infants, aquests ho fan de forma més considerable, ja que en els primers anys de vida un infant és molt permeable i absorbeix i reproduïx tot allò que li arriba, ja sigui a l'escola, a casa o a través dels mitjans de comunicació. Per això doncs, considerem que cal prendre consciència de quins són els valors que transmeten les pel·lícules que estan orientades a un públic infantil, i és per aquest motiu que aquest estudi es centra en les pel·lícules de princeses de la productora Disney.

Diferents estudiosos/es ja han centrat les seves investigacions en les pel·lícules de Disney, essent crítics i qüestionant allò que és susceptible de ser consumit per aquesta audiència tan permeable i influenciable. Els estudis que s'han portat a terme fins al moment, i dels quals són eix els films de princeses de la productora Disney, s'han centrat en gran part en els estereotips de gènere assignats als personatges femenins que apareixen en la narració i com aquests perpetuen els canons de bellesa i personalitat establerts com a universals pel que respecta al sexe femení. D'altres investigacions s'han centrat en les relacions d'amor romàntic que es desenvolupen en aquestes històries. Però no hem trobat estudis que tractin sobre com es relacionen els personatges femenins entre ells, i això ens porta a voler desenvolupar el nostre treball sobre això. I a voler aportar un granet de sorra a aquests estudis de gènere on les pel·lícules de princeses i el que aquestes transmeten són el centre.

D'altra banda, aprofitant que fa poc que s'ha aprovat el concepte de *sororitat* per la Reial Acadèmia Espanyola, considerem que és un bon moment per abordar el tema i investigar si en els films de princeses hi és present.

Per poder dur a terme aquest treball, hem fet una recerca prèvia de tot allò relacionat que hem considerat important a remarcar i que hem inclòs en el marc teòric. El concepte *sororitat* entès com a germandat i cooperació entre les dones, els mitjans de comunicació de massa com a fort agent socialitzador que són, les tres etapes en els estudis previs han classificat les pel·lícules de princeses de Disney i els estereotips de

gènere assignats al sector femení, són els temes que ens han permès definir i acotar l'objecte de la nostra investigació.

Així doncs aquesta investigació es centra en els personatges femenins de les pel·lícules de princeses de la productora cinematogràfica Disney. No només centrarem l'estudi en les princeses protagonistes, sinó que també tindrem en compte tots aquells personatges femenins que es relacionin amb la princesa al llarg de tota la història. Per poder fer una investigació assumible s'han seleccionat les dues pel·lícules més taquilleres de cada una de les tres etapes, que descriurem al marc teòric, i que per tant han estat més consumides i els seus valors han arribat a un públic major. Així doncs, les pel·lícules que seran analitzades són: *Blancaneu i els set nans*, *La Ventafocs*, *La Bella i la bèstia*, *Aladdin*, *Frozen* i *Brave (Indomable)*, d'aquestes pel·lícules estudiarem un total de 18 personatges femenins.

2. OBJECTE D'ESTUDI

2.1. Objectius

OBJECTIU GENERAL:

Identificar l'evolució de la sororitat en les relacions entre els personatges femenins en les pel·lícules de princeses de Disney: *Blancaneu i els set nans*, *La Ventafocs*, *La Bella i la Bèstia*, *Aladdin*, *Frozen* i *Brave (Indomable)*.

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

1. Examinar en quin punt està la relació entre les dones en tres moments de la pel·lícula, inici, nus i desenllaç.
2. Analitzar quins trets psicològics o de personalitat se'ls hi assigna a les dones de les pel·lícules de princeses Disney i si aquests condicionen la relació que hi ha entre elles.
3. Enumerar els trets físics que se l'hi assigna a cada personatge femení i com aquests influeixen en el grau de competència o cooperació que hi ha entre ells.

2.2. Preguntes d'investigació

1. S'ha evolucionat cap a una relació de sororitat entre els personatges femenins de les pel·lícules de princeses Disney?
2. S'ha passat de relacions de competència a relacions de cooperació entre la relació de les dones a les pel·lícules de princeses Disney?
3. Els trets psicològics individuals de cada personatge influeixen en el tipus de relació que hi ha entre ells?
4. Els estereotips físics s'utilitzen com a instrument per marcar el rol (bona o dolenta) dels personatges femenins de les pel·lícules de princeses?

2.3. Justificació

El present treball d'investigació centra la seva atenció en els mitjans de comunicació i dins aquests en les pel·lícules de princeses Disney i com aquestes representen les relacions que s'estableixen entre personatges femenins. Es pretén saber si existeix una clara evolució cap a una relació de cooperació en les relacions entre les dones, protagonistes, antagonistes, principals o secundàries, d'aquests films.

Les pel·lícules de Disney ens han acompanyat a tots en la nostra infància, influenciant-nos amb més o menys grau en la creació de la nostra identitat. Tot i el pas dels anys, les pel·lícules més antigues, juntament amb les més recents, esdevenen referents per les més petites¹.

Un dels motius que ens porta a definir i voler tirar endavant aquesta investigació és que els Mitjans de Comunicació de Massa (MCM) són un important agent socialitzador, que juntament amb la família, l'escola i el grup d'iguals, ajuden a crear i definir les identitats dels infants. I és per això que és important conèixer quins són els valors que transmeten les pel·lícules infantils, i si aquestes han anat evolucionant amb el temps.

La sororitat és un altre dels motius que ens ajuda a limitar i determinar quin serà el nostre objecte d'estudi. La sororitat és un concepte que darrerament ha irromput en la nostra societat, del qual s'han fet eco molt mitjans de comunicació.

Sororitat és sinònim de germanat i respecte entre dones i això ens fa voler conèixer si les pel·lícules de princeses transmeten aquests valors, ja que no només esdevenen un referent quant a estètica o comportament, sinó que també influencien a les nenes en reproduir la forma de relacionar-se entre elles.

Finalment, un altre motiu que ens motiva a realitzar aquesta anàlisi és la manca d'estudis sobre el tema. Fent recerca d'informació s'ha trobat una gran veritat d'investigacions sobre la representació dels estereotips de gènere en les pel·lícules de princeses de Disney, també estudis sobre la idea d'amor romàntic que transmeten aquests films i la idea de bellesa que perpetuen.

---

¹ Hem decidit utilitzar el genèric femení perquè els personatges femenins influencien majoritàriament a les nenes.

Gran part d'aquests estudis se centren en els personatges principals de les pel·lícules, en aquest cas, en les princeses, però pocs d'ells tenen en compte els personatges secundaris o el personatge antagònic, que en gran part dels films és un personatge femení, com són la reina de la pel·lícula *Blancaneu i els set nans*, la madrastra de *La Ventafocs* o Úrsula, la bruixa de *La Sirenita*.

És per això que en aquesta recerca es vol analitzar tant els personatges principals com secundaris i examinar quina relació s'estableix entre ells, si són relacions de cooperació, de rivalitat o d'indiferència. I poder veure si aquesta relació entre les dones evoluciona al llarg de la pel·lícula.

3. MARC TEÒRIC

3.1. Sororitat

La Reial Acadèmia Espanyola (RAE) defineix *sororitat* com la “relació de solidaritat entre les dones, especialment en la lluita pel seu apoderament”. Si tenim en compte que la RAE va incloure aquesta paraula al seu diccionari el desembre del 2018 podríem considerar que és un concepte relativament nou, però no és exactament així. La mateixa RAE publica un butlletí el febrer de 2014, on es mostren les 1.000 paraules més buscades en el seu diccionari electrònic al llarg del 2013, i podem veure com la paraula *sororitat* ja apareix en aquesta llarga llista acumulant un total de 5.413 cerques.

Tot i que a Espanya la paraula *sororitat* no ha estat reconeguda acadèmicament fins l'any 2018 els seus orígens es remunten als anys 70, quan Kate Millett, Robin Morgan o Gisèle Halimi, entre altres activistes feministes, fan referència als conceptes *sisterhood*² i *sororité*³. Com apunta l'article de Maggie Doherty publicat a The New Republic els sectors feministes utilitzaven la paraula *sisterhood* per referir-se a la germanat entre les dones (Doherty, 2016).

Lidia Falcon, periodista feminista, introdueix el concepte *sororitat* a Espanya, en un article escrit l'any 1985 al diari El País. En aquest article es parla d'una conferència feminista que va tenir lloc a Nova York el novembre de 1984 sota el nom *Sisterhood is global* (la sororitat és internacional), organitzada per Robin Morgan, on Morgan, Simone de Beauvoir i altres dones representants de 80 països van fundar el *Sisterhood Is Global Institute* (SIGI)⁴. Falcon escriu que les participants a l'acte entenen “*sororitat* com equivalent a fraternitat, paraula que les convocants consideren de connotacions masculistes” (Falcon, 1985).

Com podem veure doncs, la paraula *sororitat*, no és tan actual com sembla. Tot i que últimament està en boca de molts mitjans de comunicació i és darrerament quan ha

---

² El Cambridge Dictionary defineix *sisterhood* com “fort sentiment d'amistat i recolzament entre dones que participen en accions per millorar els drets de les dones”.

³ El Dictionnaire de Larousse defineix *sororité* com “actitud de solidaritat femenina”.

⁴ Sisterhood is Global Institute és una ONG internacional sense ànim de lucre que actua com a grup de reflexió feminista i dona suport al moviment internacional de les dones.

assolit una difusió important, en els sectors feministes, el concepte *sororitat* s'ha estat utilitzant des de fa uns 50 anys.

La paraula *sororitat* en l'idioma espanyol va de la mà de Marcela Lagarde. Aquesta investigadora i antropòloga mexicana introdueix el concepte l'any 1989 i n'és una de les principals estudioses. Ella ho defineix com "amistat entre dones diferents i iguals [...] que es troben i reconeixen en el feminisme, per viure la vida amb un sentit profundament llibertari" (Lagarde, 1989:486)

Lagarde també defineix *sororitat*, en el seu llibre *El feminismo de mi vida. Hitos, claves y topías* com:

"La *sororitat* és una solidaritat específica, la que es dona entre les dones que per sobre de les seves diferències i antagonismes es decideixen per desterrar la misogínia i sumar esforços, voluntats i capacitats, i pacten associar-se per potenciar el seu poder i eliminar el patriarcalisme de les seves vides i del món." (Lagarde, 2012:34)

Lagarde fa constantment referència a la necessitat de crear relacions de cooperació i respecte entre les dones per així poder fer front al sistema patriarcal que en el que vivim i d'aquesta manera poder lluitar conjuntament per aconseguir un món més just i amb igualtat per a tothom. És per això que la *sororitat* "implica l'amistat entre les que han estat creades pel món patriarcal com enemigues" (Lagarde, 2012:486)

3.1.1. Misogínia entre dones

En contraposició a la sororitat definida a l'apartat anterior trobem, el que diferents estudioses socials com Marcela Lagarde, defineixen com misogínia.

La misogínia, a banda de l'odi vers les dones, s'entén com l'enemistat entre dones i es reproduïx en la competència social que existeix entre els sectors femenins (Lagarde, 2012:524). Aquesta rivalitat és present a causa de la societat heteropatriarcal en la qual vivim, on se'ns educa per veure'ns com a rivals i no com a iguals. En paraules de Lagarde:

"Les relacions amor/odi entre les dones estan sempre travessades per l'enveja que funda la rivalitat entre nosaltres. En el món patriarcal aquesta rivalitat troba

el seu fonament i es reproduïx en la competència permanent per ocupar el lloc d'ell." (Lagarde, 2012:487)

Clara Polo defineix en l'article *Misogínia internalitzada: quan les dones som còmplices de la nostra pròpia opressió*, la misogínia que es produeix entre dones com la "internalització involuntària per part de les dones dels missatges sexistes presents en la nostra societat i cultura" (Polo, 2017). Aquesta rivalitat que està present entre els sectors femenins hi és de forma inconscient, però no per això justificable. És una enemistat que genera unes agressions psicològiques que permet refermar la superioritat de l'home. Nélida Padilla, en una entrevista a El País ho explica així: "Els homes tendeixen a agredir-se de forma física, però a les dones no se'ls hi permet això, pel que expressen les seves agressions a través de frases com *ets lletja, et veus gorda o jcom et vesteixes així!*[...]" (Padilla, 2016).

3.2. Agents socialitzadors

La socialització és un procés d'aprenentatge cultural i social inconscient, que es desenvolupa en tots els individus des que són petits. Antonio Lucas Marín, l'any 1986, ho defineix com "el procés pel qual l'individu es fa membre d'una comunitat, adquirint una cultura que li és pròpia" (Lucas Marín, 1986:357). Per tant, basant-nos en paraules de Lucas Marín, podem afirmar que, com a animals socials que som, el creixement biològic dels infants va en paral·lel a un creixement psicològic i social. Aquest desenvolupament psicològic, no és objectiu, és subjectiu a cada individu perquè dependrà del context social on naixi i creixi l'infant.

D'aquesta manera també ho corroboren les investigadores socials María Dilia Míeles i María Cristina García:

"La transmissió cultural que passa en els primers anys permet la construcció d'una identitat. La identitat cultural és la sensació de "formar part d'una mateixa comunitat" experimentada per un grup de persones; incorpora els sentiments que cada individu sent de pertànyer d'un grup o una cultura o d'estar impregnat per la seva influència." (Míeles i García, 2010:814)

Aquest procés de socialització es du a terme gràcies a quatre agents que, en major o menor grau, ensenyen els elements culturals als individus. Aquests agents de socialització són la família, l'escola, el grup d'iguals i els mitjans de comunicació (Téramo, 2006:90).

El primer agent de socialització que trobem, és la família. Aquest, és l'agent de referència en els primers anys de vida.

“La família, des de sempre és el primer mitjà social amb el qual es troben els nens i nenes i constitueix el primer grup de referència. Resulta lògic que qui naix en una família, el primer que imiti siguin els seus pares, de qui aprèn el llenguatge, les maneres i els costums de la vida.” (Téramo, 2006:90)

La resta d'agents mencionats són agents de socialització secundària, no per això menys importants. Tots ells juguen un paper clau en aquest procés de socialització.

El primer d'aquests agents de socialització secundària és l'escola, que esdevé un gran escenari de socialització. És un espai d'interrelació entre individus on els més petits assimilen els “valors socials, propis i esperants de l'àmbit en què es desenvolupen” (Maite Garaigordobil, 2014:152).

Així ho reafirma la psicòloga, experta en gènere i educació, Esther Ros, que considera l'escola com:

“Institució encarregada de la transmissió dels coneixements i valors de la cultura en la qual viuen i, per tant, de preparar a nenes i nens per al desenvolupament adequat del rol de persones adultes actives en les estructures socials establertes.” (Ros, 2012:332)

Un altre dels agents de socialització és el grup d'iguals, aquest ve definit pel grup d'amics d'edat similar amb qui s'estableixen relacions freqüents. (Fernández, Palomares, 2003; Wolf, 2008) Aquest agent socialitzador es converteix en un grup de referència fins ben arribada l'adolescència.

Com molt bé explica José Manuel Rodríguez García fent referència a Judith Harris, els més petits es comporten com ho fan els seus amics i companys (Rodríguez García,

2002:109). Formar part del grup esdevé la seva prioritat, i per fer-ho, imiten a la resta d'individus. Així ho corrobora Francisco Fernández Palomares:

“Els nens treuen les seves idees sobre com comportar-se mitjançant la identificació amb un grup i l'adopció de les seves actituds, comportaments, formes de parlar, estils de vestir-se i maneres d'adornar. La majoria ho fa automàticament i de manera espontània: volen ser com els seus companys.”
(Fernández Palomares, 2003:243)

Per últim, els mitjans de comunicació, es converteixen, en els darrers anys, en un potent agent de socialització. “[...], avui en dia no poden oblidar-se els mitjans com agents socialitzadors, doncs d'ells els adolescents aprenen també pautes culturals i adquireixen experiències de vida.” (Téramo, 2006:90)

3.2.1. Mitjans de Comunicació de Massa

Els Mitjans de Comunicació de Massa (MCM) són l'agent socialització amb el que centrarem la nostra investigació. Fent referència un altre cop a María Teresa Téramo, podem veure com darrerament, els MCM han passat a jugar un paper molt important en els processos de socialització de les persones. Aquests gaudeixen d'un gran poder gràcies al seu fort atractiu visual. “Si en temps passats, la socialització se circumscribia a la família, l'escola i el grup d'iguals, avui en dia els mitjans de comunicació són agents socialitzadors d'importància. I en aquest sentit, adquireixen especial rellevància els mitjans audiovisuals” (Téramo, 2006:86).

Les dades també reflecteixen la importància que tenen els MCM en el dia a dia dels infants. Segons el *II Estudi Caser de Salut Familiar: Alimentació i estil de vida del nen del segle XXI* publicat el juliol de 2018, els infants d'entre 3 i 6 anys dediquen 6,31 hores a la setmana a veure la televisió. Per altra banda, les dades de l'informe del Barlovento Comunicació, sobre l'anàlisi televisiu del 2018, a Espanya cada persona consumeix diàriament 234 minuts de televisió⁵, el que representa gairebé 4 hores diàries davant el televisor.

---

⁵ Analitzem consums de televisió, ja que actualment les pel·lícules no només es veuen a les grans pantalles.

D'aquesta manera doncs podem confirmar que els mitjans de comunicació formen part de la rutina diària de totes les persones i per això, és inevitable, que els infants, adoptin i imitin els rols, socials i culturals, que es reproduïxen els MCM. Així també ho corroboren les autores del llibre, *El sexe de la notícia*: “Els mitjans de comunicació, siguin conscients o no, proposen pautes de comportament i models de referència per a tota la comunitat i contribueixen a perpetuar l'ordre social establert.” (Bach, Altés, Gallego, Plujà i Puig, 1999:21-22)

Els missatges que transmeten els MCM estan plens d'estereotips de gènere com ho explica la sociòloga Eva Espinar: “Mentre a les nenes se'ls ofereix joguines i accessoris (sobretot representant nadons o dones belles a qui provar vestits), així com productes de bellesa; als nens se'ls sedueix amb joguines electròniques, videojocs o jocs de manipulació.” (Espinar, 2006:11) Així doncs, els receptors prenen com a referents i s'inspiren en els personatges i missatges que apareixen el MCM (Téramo, 2006).

En aquest cas, centrant-nos en les pel·lícules d'animació infantil, que formen part d'aquest gran grup de MCM, podem veure com aquestes estan dotades d'una gran capacitat d'influència en els infants, ja que els principals referents audiovisuals d'aquest grup d'espectadors, són els dibuixos animats, en totes les seves versions.

“Els contes infantils⁶ impulsen la construcció d'esquemes de coneixement que ajuden en la creació d'una sèrie d'expectatives estables en els resultats de les històries transmeses: els/les bons/es, els/les dolents/es. Aquest tipus d'adquisició es realitza al voltant dels 3-6 anys i els permet elaborar el seu jo i les conseqüències del seu comportament, pel que és un material transmissor de cultura.” (Ros, 2012:330-331)

Per altra banda, si ens centrem quins tipus de missatges transmeten els mitjans de comunicació, que com ja hem comentat, són adoptats de forma natural per la societat. Marina Subirats en un article del diari Ara publicat el maig del 2017, explica que els mitjans de comunicació segueixen transmetent estereotips de gènere sexistes i obsolets, on la dona segueix essent inferior a l'home (Subirats, 2017).

---

⁶ Referent a contes infantils entenem també les pel·lícules d'animació infantil, ja que gran part d'elles porten a les pantalles aquests contes.

Raquel Font, en un article publicat a la secció Criatures del diari Ara el gener del 2018, escriu “els nens i les nenes es passen hores davant la televisió i les tauletes rebent missatges de tota mena, molts dels quals plens d'estereotips i prejudicis sexistes” (Font, 2018). D'aquesta manera ho corrobora també l'Institut Balear de la Dona que reafirma una discriminació vers les dones mitjançant l'ús d'un llenguatge sexista (Jimenez, Mateu, Barceló, Pont i Roig)

3.3. Disney

3.3.1. Història de les princeses Disney

La caracterització dels personatges femenins en les pel·lícules de princeses de Disney es pot dividir en tres etapes (Aguado i Martínez, 2015; Míguez, 2015; Gómez, 2017) segons la forma que té la productora de representar aquests personatges.

La primera etapa és el model clàssic (Gómez, 2017), aquesta etapa es pot delimitar en el temps de l'any 1937 al 1959. Dins aquest grup trobem les princeses que representen models femenins fomentats per la construcció social dels estereotips de gènere (Aguado i Martínez, 2015). Les princeses que formen part d'aquesta primera etapa són la Blancaneu, la Ventafocs i Aurora. Pel que fa a les característiques que defineixen a aquestes tres princeses podríem dir que “en general, comparteixen un patró comú de bellesa idealitzada (pell blanca, grans pestanyes, galtes rosades, gràcils, menudes, amb una veu de somni ...); un perfil psicològic similar basat en l'alegria i la dolçor (delicades, indefenses, innocents)” (Aguado i Martínez, 2015:54).

També podem veure que aquestes princeses centren la seva activitat en l'àmbit privat, desenvolupant principalment activitats domèstiques:

“Els rols dins de la pel·lícula, queda clar que els oficis estan destinats als homes així com les tasques que impliquen destreses físiques i intel·lectuals. [...] Per a les dones, en canvi, les activitats que apareixen com «normals» [...] són les relacionades amb la llar i els fills, o bé amb qüestions lligades a certa banalitat, com ara la moda i la compra d'indumentària. [...] S'ocupen de les tasques domèstiques com ara netejar, rentar, buscar aigua, ocupar-se dels nens i fer compres.” (Martínez i Merlino, 2006:127-128)

D'acord amb això podem afirmar doncs que, les princeses clàssiques, perpetuen i reflecteixen estereotips de gènere fonamentats en la fragilitat i submissió de les dones. Transmeten una versió molt arcaica de les dones, caracteritzant-les com a fràgils, submises, belles i sense aspiracions més enllà de trobar l'amor. "Mentre que per a les princeses [el matrimoni] és un desig evident del qual depèn la seva felicitat i que es fa explícit constantment al llarg de les pel·lícules, per a ells és una opció vital més" (Gómez, 2017:58)

La segona fase és el model de transició (Gómez, 2017), etapa que va del 1989 al 1998⁷. Les princeses que formen part d'aquest grup són "aparentment més autònomes i independents que les seves predecessores" (Gómez, 2017:62). Dins aquest grup de princeses trobem a Ariel, Bella, Jasmine, Pocahontas i Mulan. Totes elles segueixen essent físicament molt similars a les princeses del període clàssic, caracteritzades per la bellesa i la dolçor, presentant-les més rebels i seductores. (Aguado i Martínez, 2015:54-55).

Aquestes princeses busquen viure experiències noves fora de l'entorn domèstic, tan característic de la primera etapa, i sobrepassar les normes socials. (Aguado i Martínez, 2015:55; Gómez, 2017:63) Tot i aquest afany de conèixer l'exterior, aquestes princeses, segueixen vivint sota el control d'un personatge masculí. En un primer moment pel seu pare i posteriorment passen a estar sota el control del príncep: "El seu rol davant l'acció passa a ser una mica més actiu, tot i això tant ella com el seu entorn segueixen estant totalment controlats pel patriarca." (Aguado i Martínez, 2015:54)

L'alliberació femenina es veu interrompuda quan apareix el príncep blau (Gómez, 2015:63) i d'aquesta manera finalitza la recerca d'aventura i la princesa torna a ser relegada a l'entorn domèstic. (Aguado i Martínez, 2015:55). Així també ho corrobora María Míguez, que remarca la importància de l'amor en el desenvolupament de la pel·lícula:

"Totes, sense excepció, tenen un interès romàntic i, tot i deixar-se portar per ell, sembla per a elles una decisió més optativa del que ho era per a les seves

---

⁷ El salt en el temps entre les dues etapes és a causa de la manca de pel·lícules de princeses en els anys que no estan compresos. El mateix passarà entre l'etapa de transició i l'etapa contemporània.

predecessores, les seves històries acaben quan aquest arriba a bon port.”
(Míguez, 2015:50)

Segons tot això podem concloure que les princeses que formen part d'aquesta segona etapa presenten una rebel·lia i una ruptura dels entorns domèstics, motivat per la curiositat per sortir a explorar el món que, fins llavors, se'ls hi havia privat. Tot i això per a elles és important la recerca de l'amor romàntic i quan el troben el seu afany d'explorar es veu fermat i tornen a formar part de l'àmbit privat. Per altra banda, l'aspecte físic d'aquests personatges femenins segueixen basant-se en estereotips de bellesa però remarcant més la sensualitat de les princeses, un exemple clar és Jasmin, que al llarg de tota la pel·lícula vesteix amb un top que li deixa al descobert les espatlles i la cintura.

L'última etapa és el model contemporani (Gómez, 2017), etapa compresa entre 2009 i l'actualitat. Les princeses que s'engloben dins aquest període són dones que rebutgen la necessitat de recerca de l'amor com a motivació principal. Algunes d'elles acaben trobant aquest amor, tot i que no és un amor a primera vista, com en el cas de les princeses del primer període, i també aconseguixen una relació més igualitària entre la parella. (Aguado i Martínez, 2015:56). Així doncs en aquesta etapa torbem a Tiana, Rapunzel, Mèrida, Elsa i Anna i Vaiana.

Si ens centrem en les característiques físiques dels personatges, aquestes recuperen les pautes descrites en les princeses de la primera etapa. “Recupera l'esquema clàssic de feminitat del primer triumvirat de protagonistes basat en bellesa, dolçor, bondat i alegria” (Aguado i Martínez, 2015:56). Tornen a ser princeses caracteritzades per la bellesa, tot i que a vegades imposada, i perden la sensualitat que caracteritzava les princeses del segon període.

Aquestes princeses guanyen més autonomia a mesura que va transcorrent el film (Míguez, 2015:52). Ja no trobem personatges passius que esperen l'aparició d'un príncep blau que les rescati i d'aquesta manera aconseguir el final feliç (Aguado i Martínez, 2015:57), aquestes noves princeses tenen motivacions més enllà de trobar l'amor, per a elles, ja no esdevé un objectiu principal.

Aquestes princeses aconseguixen:

“Trencar el principi patriarcal de l’androcentrisme, aquest patró institucionalitzat que privilegia els trets associats a la masculinitat, mentre devalua allò cosificat com a femení. [...] Elles estableixen xarxes de suport amb l’entorn, configurant-se com subjectes actius de la societat en què viuen. [...] Elles revaloren les aportacions i trenquen les pautes de passivitat i bellesa buida.” (Aguado i Martínez, 2015:59-60)

Així doncs, podem sostenir que els personatges femenins dels films de la tercera fase són dones més lliures i autònomes que totes les seves predecessores. La motivació de les quals no és la recerca de l’amor sinó aconseguir un treball, com és el cas de Tiana. El seu físic, per altra banda, es remunta als models clàssics que caracteritza les princeses del primer període, tot i que és una bellesa més aviat imposada pel seu entorn. Aquestes princeses aconseguixen, per tant, una situació de major igualtat entre sexes i trencar amb la passivitat molt característica de les princeses prèvies.

3.3.2. Crítiques del feminisme a Disney

Un cop descrites quines són les característiques que defineixen les princeses de les pel·lícules de Disney, podem veure que els sectors femenins ho posen en qüestió i reivindiquen un canvi necessari, ja que com hem comentat anteriorment, són un fort agent socialitzador que esdevé un referent per a les més petites.

María Míguez, doctora en comunicació, descriu breument quina és la imatge de la dona, que per norma general, transmeten les pel·lícules de Disney:

“Una descripció de la dona en el món disneyà amb paraules [...] inclouria els termes submissa, innocent, obedient, passiva i sota els designis del pare o marit. Aquest inventari de les singularitats de les heroïnes (joves, maques i subordinades) s’oposa al de les bruixes malvades (generalment lletges i més grans que les protagonistes), actives i propietàries de les seves destinacions.” (Míguez, 2015:44)

Raquel Font corrobora les paraules de Míguez i escriu que “Els contes són una altra gran font de prejudicis sexistes. Molts contes tradicionals dels quals llegim a casa també estan

plens de princeses desvalgudes que esperen pacientment els seus prínceps valents” (Raquel Font, 2018).

D’acord amb les paraules de Míguez i Font podem extreure que la imatge que Disney transmet de les dones és de joventut, feblesa i submissió, quan aquestes són els personatges principals de la trama. Per altra banda, si el personatge en qüestió és l’antagonista, i es tracta d’un personatge femení, aquest és presentat com una dona vella, lletja i independent.

Hem de tenir present que aquesta imatge estereotipada que transmeten els films de la factoria Disney “serveixen per reproduir i, per tant, per perpetuar i legitimar arquetips de gènere, sexualitat, raça i, en definitiva, configurar com normatives certes identitats” (Gómez, 2017:55)

Tots aquests rols i missatges presents en les històries de princeses són reproduïts i adoptats per les més petites en el seu dia a dia, “és per això que es pot afirmar que aquestes pel·lícules funcionen com agents de socialització de gènere” (González-Vera, 2015, citat per Gómez, 2017:55).

3.4. Estereotips de gènere

Totes les persones naixen amb un sexe⁸ que els defineix de forma biològica d’ençà que són petits. Culturalment, ja des del naixement, s’assigna un gènere⁹ a cada sexe, basant-se en l’aparença externa dels genitals (Marta Lamas, 1986:188). Segons Lamas, aquesta assignació es fa de forma arbitrària i es produeix per la necessitat de categoritzar les persones.

Si un infant naix definit biològicament com a mascle, se l’hi assignarà el gènere home. Aquesta assignació del gènere el definirà de per vida. Ja des de ben petit els diferents agents de socialització li ensenyaran com ha de comportar-se, quins colors han d’agradar-li, quin tipus de joc és el més adequat per a un home, etc. Per altra banda, si

---

⁸ **Sexe:** Conjunt de característiques i de funcions dels organismes vius que fan que es distingeixin els mascles de les femelles. (Diccionari VOX online)

⁹ **Gènere:** Conjunt de persones o coses que tenen unes característiques comunes. (Diccionari VOX online)

l'infant naix biològicament com a femella, se l'hi assignarà el gènere dona i d'aquesta manera se l'hi ensenya com ser una dona dins el context en què li ha tocat viure. D'aquesta manera doncs podem afirmar que "els rols de gènere són el conjunt d'expectatives socials que defineixen com han de comportar-se els membres de cada sexe" (Viñuales, 2008).

Marta Lamas explica que és en els primers anys de vida quan els infants adquireixen aquests rols de gènere imposats per la societat:

"La identitat de gènere s'estableix més o menys a la mateixa edat en què l'infant adquireix el llenguatge (entre els dos i tres anys) [...]. Des d'aquesta identitat el nen estructura la seva experiència vital; el gènere al qual pertany és identificat en totes les seves manifestacions. [...] És usual veure nens rebutjar alguna joguina perquè és del gènere contrari, o acceptar sense qüestionar tasques perquè són del mateix gènere. Ja assumida la identitat de gènere és gairebé impossible canviar-la." (Lamas, 1986:188)

Els estereotips tenen una funció molt important per a la socialització de l'individu: faciliten la identitat social, la consciència de pertànyer a un grup social, ja que acceptar i identificar-se amb els estereotips dominants en aquest grup és una manera de romandre integrat en ell. (González, 1999:80)

En el present treball ens centrarem en els estereotips de gènere femenins.

3.4.1. Bellesa

"La qualitat anomenada "bellesa" té existència universal i objectiva. Les dones han d'aspirar a personificar-la i els homes han d'aspirar a posseir dones que la personifiquin. La bellesa s'imposa com obligació per a tota dona: conservar una imatge bonica i radiant, per agradar al sexe oposat i gaudir de felicitat i fortuna." (Alvarado i Sancho, 2001;10-16)

Els estereotips associats a la idea de bellesa són els relacionats amb l'aspecte físic de les dones. Aquests, doncs, resulten fàcilment identificables.

Si ens basem en els requisits per poder participar en el concurs de bellesa més famós mundialment, Miss Univers, veiem com aquests requisits fonamenten els estereotips de

gènere. Les participants han de ser dones, solteres i sense fills (no poden haver-se quedat embarassades mai). La seva alçada ha de ser d'uns 1'73m i les mesures corporals 90-60-90. L'edat ha d'estar compresa entre els 18 i els 27 anys. (Velázquez, 2010, citat per Alvarado i Sancho, 2011:17). D'aquí podem extreure que per triomfar les dones han de ser joves, altes, primes, solteres i sense fills. "La primesa s'ha convertit en símbol imprescindible associat a la independència i l'èxit professional i social." (Cabrera, 2010:235)

Un altre element associat a l'aspecte físic de les persones són els colors. El principal color associat a les dones és el color rosa. En paraules de la psicòloga Grecia Guzmán:

"Tota la gamma de productes destinats a nenes i dones que es presenten mitjançant aquest color [el rosa]. Des de les primeres joguines i els accessoris més senzills fins estris d'higiene personal, els objectes de l'espai domèstic, o les festivitats relacionades amb la maternitat i l'amor." (Guzmán)

Aquest color s'associa a les dones des del seu naixement i es fa de forma arbitrària pel simple fet d'haver nascut biològicament amb els genitals femenins. "El cert és que aquest color no està associat biològicament al sexe femení, ni molt menys. És una convenció arbitrària [...]" (Rubio, 2014)

Altres colors que també s'associen a les dones són els colors de tonalitats pastel, que juntament amb el color rosa, transmeten sentiments positius com l'amabilitat, la delicadesa, dolçor o fragilitat (Guzmán), qualitats que s'associen també al sexe femení.

Segons tot això podem veure, principalment, que els estereotips femenins en relació a la bellesa són ser una persona jove i tenir un físic envejable. Si les dones compleixen aquests "requisits" físics marcats per la societat heteropatriarcal aconseguiran el reconeixement dels altres. Per altra banda, els colors clars són els que han de marcar l'entorn de les dones. D'això en podem extreure que les persones que físicament no s'emmarquin dins aquests estereotips estaran en situació d'inferioritat vers les altres.

3.4.2. Personalitat

La societat androcèntrica també defineix com han de ser les dones pel que fa a aspectes psicològics i morals. En aquest sentit podem veure com "els principals estereotips tenen

a veure amb la idea que les nenes han de ser dolces, presumides, atentes, boniques i disposades al servei als altres” (Font, 2018).

La psicòloga i activista feminista, Victoria Sau, explica quins són els estereotips més presents en l'aspecte psicològic i de rols. Segons Sau aquests estereotips són la inestabilitat emocional, la falta de control, la passivitat, la tendresa, la submissió, la dependència, el poc desenvolupament intel·lectual, un aspecte afectiu molt marcat, la irracionalitat, la frivolitat, la por, la feblesa, la incoherència, la subjectivitat i el desenvolupament d'activitats en espai domèstic i familiar. Aquestes característiques descrites per Sau són tot el contrari als estereotips assignats al sexe masculí. Això és degut a la necessitat que té la societat de separar de forma clara què és del gènere masculí i què és del gènere femení, per així poder categoritzar de forma clara qui és part de cada “grup” (Padilla, Sánchez, Martín i Moreno, 1999).

Així també ho corrobora un informe fet pel Consell Audiovisual d'Andalusia on s'analitza quina és la imatge estereotipada que transmeten els anuncis publicitaris:

“La dona es presenta des d'una posició d'inferioritat i dependència respecte a l'home. Són mostrades com econòmicament dependents, reforçant la idea que no treballen fora de la llar o depenen materialment de pares, marits o companys. Les dones han de ser aconsellades, conduïdes o convidades. Són igualment presentades com a persones emotives, amb menys capacitat de control que els homes.” (Consell Audiovisual d'Andalusia, p.8)

El mateix informe també remarca que la responsabilitat de les tasques de la llar recau de forma exclusiva en les dones. D'aquesta manera també han de ser les encarregades de cuidar als fills (Consell Audiovisual d'Andalusia, p.7), rol que se'ls assigna pel fet que les dones poden gestar els fills. Aquest és un estereotip molt estès en la societat. Un informe publicat per l'eurobaròmetre el novembre del 2017 mostra com “el 44% dels europeus creu que el paper principal de les dones és tenir cura de la llar i la família, mentre que el 43% afirma que el rol dels homes és guanyar diners” (Europa Press, 2017).

Així doncs, podem extreure que, segons els estereotips més estesos en la societat, les dones han de desenvolupar el seu rol principalment en l'àmbit privat i domèstics. Elles han de ser les encarregades de tenir cura dels fills i la llar. Per altra banda, han de ser

sensibles, submises, dependents, inestables o presumides. Amb paraules de Teresa Padilla, Manuel Sánchez, Mercedes Martín i Emilia Moreno:

“A la dona, però, se li atribueix la passivitat, la dependència, l'afectivitat, la submissió, la intuïció, el desig d'agradar. És a dir, en ella se subratlla la importància de l'afectiu per sobre de l'intel·lectual i dels interessos d'altres (pare, company, fill/es) sobre les seves pròpies a l'hora de prendre decisions vitals.”
(Padilla, Sánchez, Martín i Moreno, 1999:130).

4. HPÒTESIS D'INVESTIGACIÓ

Una vegada realitzada la recerca prèvia que ens ha permès conformar el marc teòric i tenint en compte els objectius i les preguntes d'investigació que ens hem marcat prèviament, ens hem plantejat les següents hipòtesis:

Hipòtesis 1: En les primeres pel·lícules de princeses de Disney trobem relacions de misogínia tant al principi com al final.

Hipòtesis 2: En les pel·lícules més recents es pot veure una tendència clara a l'entesa final entre els personatges femenins.

Hipòtesis 3: Quan hi hagi una relació de competència entre els dos personatges femenins la personalitat i l'actitud serà contrària. Per altra banda, quan hi hagi una relació de sororitat la personalitat i l'actitud de les dones serà similar.

Hipòtesis 4: Quan hi hagi una relació de misogínia entre elles l'estètica de les dues serà antagònica, utilitzant colors, l'edat o la constitució física com a trets per marcar el grau de competència o cooperació que hi ha entre elles.

5. METODOLOGIA

Un cop realitzat el marc teòric i amb la finalitat de resoldre les hipòtesis d'investigació, donar resposta a les preguntes d'investigació formulades i seguint els objectius definits a l'inici del treball, la metodologia escollida, i que ens permetrà veure de forma clara com es representen els personatges femenins de les pel·lícules de princeses de Disney, és una metodologia qualitativa.

Utilitzat aquest tipus de metodologia d'investigació volem reflectir com se'ns mostren els personatges femenins, quant a aspectes físics i psicològics, quin tipus de relació s'estableix entre aquests i si hi ha o no una evolució en aquests aspectes.

Per poder analitzar els personatges de les pel·lícules de Disney ens basarem amb la taula creada per Aguado i Martínez¹⁰ i la modificarem per poder-la adaptar a les necessitats d'aquesta investigació.

Les dones dels films seran analitzades al llarg de tota la pel·lícula, situant-les en tres fases de la història, inici, nus i desenllaç, per així poder veure si els personatges evolucionen durant el transcurs del relat.

Les variables que ens serviran per definir la nostra taula d'anàlisi són l'aspecte general (característiques físiques), el vestuari, el maquillatge i el pentinat (imatge personal), la personalitat i el rol que desenvolupen en el relat (característiques psicològiques). D'aquesta manera doncs, i tenint en compte la taula base d'Aguado i Martínez, la nostra taula queda de la següent manera:

TAULA 1: Taula d'anàlisi individual de cada personatge.

Descripció física

<i>Característiques físiques</i>			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Descripció general del físic dels personatges:		

¹⁰ Annex 1: Taula anàlisi Aguado i Martínez.

	Alta, baixa, jove, vella, prima, grassa; ulls blaus, marró, gris; cabell llarg, curt, arrissat, llis, castany, pèl-roig; pell suau, amb arrugues, amb pigues...

Imatge Personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Vestit, pantalons, samarreta, camisa, faldilla... Ajustat, folgat, cridaner, elegant, sofisticat, senzill, humil... Color?		
Maquillatge	No presenta maquillatge, natural, suau, agressiu, fort...		
Pentinat	Deixats anar, estirats, recollits, semi recollits, despentinats... Amb trenes, cues, monyos...		

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Astuta, agosarada, alegre, antipàtica, apassionada, atenta, autoritària, badoc, brètol, burleta, caparruda, conservadora, competent, confiada, conformista, contestatària, creguda, decidida, despistada, divertida...		
Rol que desenvolupa	Actiu o passiu		

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	Mascota		
	Armes		

Font: elaboració pròpia.

De tots els ítems que ens ajudaran a analitzar els personatges seleccionats, considerem que els conceptes que fan referència al físic i a la imatge personal dels personatges no necessiten ser definits, ja que aquests són universals i/o difícilment poden comportar una confusió. D'altra banda però, sí que és necessari definir els ítems que fan referència a la descripció psicològica. Pel que fa a la personalitat dels personatges considerem que és difícil poder definir tots els adjectius que seran susceptibles de ser utilitzats en els anàlisis, però sí que creiem important definir quan entendrem que dos personatges tindran una personalitat similar i quan contrària. Per personalitat similar entendrem tots aquells personatges que comparteixin més de tres adjectius, per contra, per personalitat contrària, tots aquells personatges que no comparteixin cap adjectiu o menys de tres.

Quant al rol que desenvolupen els personatges, entendrem, per a personatge actiu, aquell que prengui decisions per si mateix, sense dependre de ningú i que aparegui mínim en dues de les tres parts en els quals hem dividit els films. Per contra, com a personatge passiu entendrem tots aquells personatges que tinguin una presència esporàdica en la narració i tots aquells que, tot i estar presents dues de les tres parts del film, estiguin sota les ordres d'algú i/o no tinguin autonomia pel que respecte a la seva vida.

Per altra banda, per poder analitzar les relacions entre els personatges femenins dels films, realitzarem una altra taula que ens permeti veure quina és l'actitud d'un personatge vers l'altre i la relació que s'estableix entre les dues. Així doncs, seguint la pauta de la primera taula, considerant el que explica Lagarde (2012) quant a relacions entre dones i tenint en compte les variables: actitud vers l'altra i relació entre ambdues, la taula queda de la següent manera:

TAULA 2: Relació entre els personatges femenins.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud del personatge X vers el personatge Y	Submissió, Coacció, Manipulació, Enveja, Autoritat, Cooperació, Ajuda, Incomprensió, Protecció		
Actitud del personatge Y vers el personatge X			

Relació entre ambdós personatges	Sororitat, Misogínia o Indiferència

Font: elaboració pròpia.

Entendrem com a relacions de sororitat aquelles que es basen en el respecte i la cooperació entre els dos personatges, en aquest tipus de relacions no es contempla en cap cas actituds com l'enveja, la manipulació o la coacció. D'altra banda, les relacions de misogínia seran aquelles, que per contra, es basen en gran part en l'enveja, i es reproduïxen en relacions de coacció-submissió. Finalment, entendrem per indiferència aquelles relacions que siguin esporàdiques i poc complexes, les quals siguin difícils d'incloure en una de les dues categories anteriors.

En un primer moment es volia escollir les pel·lícules a analitzar després de fer un primer visionat dels films de princeses de la productora Disney i d'aquests escollir els que presentessin una relació clara, al llarg del relat, entre dos personatges femenins.

Després de fer la recerca bibliogràfica que ens ha permès conformar el marc teòric hem decidit que la millor manera i la més objectiva és seleccionar els films és en funció d'un aspecte extern a la investigació. En aquest cas hem decidit basar-nos en la recaptació de taquilla que van aconseguir els films als Estats Units¹¹.

A banda de tenir en compte els ingressos de taquilla, també s'ha decidit que és importat considerar les tres etapes descrites en el marc teòric, clàssica, de transició i contemporànies (Aguado i Martínez, 2015; Míguez, 2015; Gómez, 2017), i seleccionar les dues pel·lícules més taquilleres de cada una d'aquestes fases descrites anteriorment. D'aquesta manera aconseguim una mostra variada i representativa per dur a terme la nostra investigació.

Així doncs, les pel·lícules i personatges que finalment s'han seleccionat com a mostra d'aquesta recerca són: la Blancaneu i la reina de *Blancaneu i els set nans*; la Ventafocs, la madrastra, Drisela, Anastasia i la fada de la pel·lícula *La Ventafocs*; la Bella, la Sra Pots,

---

¹¹ Cal remarcar que només es prenen com a mostra les primeres pel·lícules, en cap cas s'analitzarà un segon film basat en el primer.

l'armari i les dones del poble¹² de *La Bella i la bèstia*; la Jasmine de la pel·lícula *Aladdin*; Elsa, Anna i la reina de *Frozen*; i Mèrida, Elinor i la bruixa del film *Brave (Indomable)*¹³. Un total de 6 pel·lícules i 18 personatges conformaran la mostra del nostre estudi.

---

¹² Entenem les dones del poble com un personatge col·lectiu.

¹³ ANNEX 2: Taula d'ingressos a la taquilla estatunidenca.

6. PRESENTACIÓ I ANÀLISIS DE RESULTATS

6.1. Blancaneu i els set nans

TAULA 3: Fitxa tècnica de la pel·lícula Blancaneu i els set nans.

Títol original	Snow White and the Seven Dwarfs
País	Estats Units d'Amèrica
Any	1937
Direcció	David Hand
Duració	83 minuts
Gènere	Animació infantil, fantasia, musical, romanç.

Font: elaboració pròpia.

En la pel·lícula *Blancaneu i els set nans* trobem la presència de dos personatges femenins al llarg de la història. Aquests dos personatges se'ns presenten com a personatge protagonista, la Blancaneu, i personatge antagonista, la reina. La relació que s'estableix entre aquests dos personatges és una relació indirecta, ja que al llarg de la pel·lícula només s'enfronten cara a cara en una escena (imatge 1). Tot i això, durant el transcurs de la trama, existeix una referència constant de l'un a l'altre. Entre elles no existeix un objectiu comú.

IMATGE 1: *Blancaneu i els set nans*, 01:08:19.

Pel que fa a les característiques físiques la Blancaneu se'ns mostra com una adolescent, bella de cabell fosc i pell blanca. El seu físic no evoluciona al llarg de la història, de principi a fi es manté igual. Per altra banda, la reina, primer se'ns mostra com una persona adulta, bella, de pell blanca i ulls verds. Durant el transcurs del relat el seu físic canvia a causa d'una poció màgica que elabora ella mateixa i que la converteix amb una persona vella, baixa, de pell arrugada, desdentegada, geperuda i de cabell canós.

Seguint la taula d'anàlisi i centrant-nos en la imatge personal dels dos personatges podem veure que la Blancaneu primer apareix amb una vestimenta humil de colors terra (imatge 2). Després passa a vestir un vestit de colors vius, vermell, groc i blau i unes sabates de taló (imatge 3). El maquillatge de la protagonista és suau al llarg de tota la pel·lícula i el pentinat també es manté igual, cabell deixat anar amb una cinta.

IMATGE 2: *Blancaneu i els set nans*, 00:04:00.

IMATGE 3: *Blancaneu i els set nans*, 00:17:51.

La reina, al contrari, vesteix amb colors foscos com el púrpura i el negre i també porta una corona per deixar clar què és ella qui regna. El seu maquillatge és fort i agressiu (imatge 4). Quan aquesta es converteix en bruixa el seu vestuari és una capa negra llarga amb caputxa, no presenta maquillatge i el cabell el porta deixat anar (imatge 5).

IMATGE 4: *Blancaneu i els set nans*, 00:03:40.

IMATGE 5: *Blancaneu i els set nans*, 01:01:23.

La personalitat dels personatges és totalment contrària. La Blancaneu és una noia alegre, amable, treballadora, somiadora, ingènua, romàntica i fantasiosa, en canvi, la reina és autoritària, egoista, egocèntrica i creguda. La personalitat dels dos personatges es manté gairebé igual al llarg del film. La reina canvia de personalitat quan es converteix en bruixa però no és un canvi real, és un canvi motivat per l'interès d'enganyar a la Blancaneu, llavors és simpàtica, agradable i vulnerable.

El rol que desenvolupa la Blancaneu és un rol passiu i cuidador a l'inici i durant el transcurs del relat, encarregant-se de tasques domèstiques tant al castell com quan està a casa dels set nans (imatges 2 i 3). Al final passa a tenir un paper passiu que depèn

totalment de l'aparició del Príncep Blau perquè la salvi. La reina té un paper actiu situant-se en l'oposició de la Blancaneu, quan ordena que la matin i venjatiu quan es converteix en bruixa i vol ser ella mateixa qui aconsegueixi matar-la.

La relació que s'estableix entre elles és de misogínia i rivalitat (taula 4), principalment es reflecteix en l'actitud de la reina vers la Blancaneu. L'adolescent es troba en una situació de submissió i por vers la reina, que la fa fugir al bosc per protegir-se. La reina té molta enveja de la Blancaneu i, com ja hem comentat, es presenta com una rival que la coacciona i la manipula per complir el seu desig de ser la més bella del regne.

TAULA 4: Relació entre els personatges Blancaneu i Reina.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la Blancaneu vers la Reina	Submissió	Submissió	No aplicable
Actitud de la Reina vers la Blancaneu	Coacció	Coacció	No aplicable
Relació entre ambdues	Misogínia	Misogínia	No aplicable

Font: elaboració pròpia.

6.2. La ventafochs

TAULA 5: Fitxa tècnica de la pel·lícula La Ventafochs.

Títol original	Cinderella
País	Estats Units d'Amèrica
Any	1950
Direcció	Clyde Geronimi, Hamilton Luske, Wilfred Jackson
Duració	74 minuts
Gènere	Animació infantil, fantasia, musical, romanç.

Font: elaboració pròpia.

La pel·lícula *La Ventafocs* té cinc personatges femenins que interactuen entre ells al llarg de tota la història. La ventafocs és la princesa de la pel·lícula i el personatge protagonista. Com a personatges antagonistes se'ns presenta la madrastra i les dues germanastres Drisela i Anastasia. El cinquè personatge femení és la fada que només apareix un moment per ajudar a la princesa. La relació que s'estableix entre els personatges femenins de la pel·lícula és una relació directa, la Ventafocs, la madrastra i les dues germanastres interactuen entre elles durant tot el transcurs de la història. La fada, només interactua de forma directa amb la Ventafocs, la resta de personatges desconeix la seva existència.

El físic dels personatges no evoluciona al llarg del relat. La Ventafocs és una adolescent, rossa, bella, de cabells llargs i ulls blaus. Les seves germanastres, igual que la princesa, són dos adolescents, però per contra són menys agraciades que la Ventafocs, tenen el nas gros i arrugues d'expressió al rictus. La Drisela té el cabell curt negre i l'Anastasia té una cabellera de mitja llargada i pèl-roja. La madrastra, en canvi, és una dona adulta, alta, amb el cabell curt, canós i arrugues, que remarquen el pas dels anys. La fada és una dona vella, baixa, grassa, de cabell blanc i ulls negres.

La imatge personal dels diferents personatges varia al llarg de la història, però ja des del principi, totes elles estan marcades per un color que les acompanyarà durant tota la pel·lícula. La Ventafocs es caracteritza pel color blau cel, tot i que en algun moment vesteix roba amb altres tons, aquest color és el que s'associa a la princesa. Al començament de la pel·lícula apareix vestida amb una camisa de dormir de color blau cel (imatge 6). Seguidament es vesteix amb un vestit humil, de colors terra i un davantal blanc (imatge 7). Després vesteix amb un vestit de color rosa i blanc, llarg i elegant, que les seves germanastres trenquen perquè no vagi al ball. Posteriorment, la fada converteix les restes del seu vestit rosa i blanc en un espectacular vestit blau cel, brillant, elegant,

IMATGE 6: *La Ventafocs*,
00:05:25.

IMATGE 7: *La Ventafocs*,
00:19:55.

sofisticat i acompanyat d'unes sabates de vidre que són el símbol de la pel·lícula (imatge 8). Quan acaba el ball i la Ventafocs torna a ser la criada del palau, aquesta, torna a aparèixer amb el vestit humil del començament. Finalment, la pel·lícula acaba amb la princesa vestida de núvia. La Ventafocs no presenta maquillatge en cap moment del film.

IMATGE 8: *La Ventafocs*,
00:45:40.

Els colors foscos són els que acompanyen a la madrastra. Al començament de la història se'ns presenta amb una camisa de dormir de color blau, un anell i maquillatge fort, ombra d'ulls marró i llavis de color grana (imatge 9). Aquest maquillatge juntament amb el pentinat, crepat tot enrere, es mantindran iguals durant tot el film. En el transcurs del relat la madrastra vesteix un vestit llarg, vermell i sofisticat (imatge 10), que només es canvia per anar al ball, llavors va vestida amb un vestit llarg, púrpura, elegant i una mantellina de color gris amb la que es cobreix el cabell (imatge 12).

IMATGE 9: *La Ventafocs*,
00:21:59.

IMATGE 10: *La Ventafocs*,
01:09:19.

Drisela, una de les dues germanastres, va acompanyada del color verd. Primer apareix amb una camisa de dormir de color verd i una gorra de dormir també del mateix color, en aquest moment va amb els cabells deixats anar i porta els llavis pintats de color vermell (imatge 11), aquest serà l'únic maquillatge que conservarà al llarg de la pel·lícula. Després va vestida amb un vestit verd, llarg, pompós i elegant. Segueix amb els cabells deixats anar però acompanyats d'una cinta verd turquesa, que per anar al ball canviarà per una ploma (imatge 12). Al final de la pel·lícula torna a aparèixer amb la camisa de dormir verda i que es canvia ràpidament pel vestit verd.

L'altra de les dues germanastres, Anastasia, és caracteritzada amb el color rosa. Igual que la seva germana, primer apareix amb una camisa de dormir rosa i una gorra de

dormir també de color rosa, que amaga el cabell semi recollit (imatge 11). Igual que l'altra noia, l'únic maquillatge que portarà de principi a fi seran els llavis pintats de color vermell. Després passa a vestir un vestit rosa, llarg, pompós i elegant. Segueix amb el cabell semi recollit però acompanyat d'una *peineta* de color groc, que per anar al ball canvia per una ploma de color verd (imatge 12). Finalment, i igual que en el cas del personatge anterior, se'ns presenta amb la camisa de dormir rosa que canvia pel vestit rosa. El pentinat torna a ser el semi recollit amb la *peineta* groga.

IMATGE 11: *La Ventafocs*,
00:21:05.

IMATGE 12: *La Ventafocs*,
00:38:39.

Finalment, i pel que fa a la imatge personal dels personatges, la fada vesteix un vestit blau cel amb una caputxa, que evita que puguem veure el seu pentinat, i un llas rosa al coll. Aquest personatge no presenta maquillatge (imatge 13).

La personalitat dels personatges és totalment contrària entre la princesa, protagonista, i els tres personatges antagonistes. La Ventafocs és una noia agradable, somiadora, servicial, atenta, treballadora, romàntica i apassionada. Per contra, la madrastra és

IMATGE 13: *La Ventafocs*,
00:41:41.

autoritària, esquerpa i pedant, i les seves dues filles són egoistes, consentides, immadures, autoritàries i ximpletes. En canvi la fada és agradable, simpàtica i generosa. La personalitat dels personatges es manté igual al llarg de la pel·lícula, tenint en compte que durant el transcurs de la història apareixen altres trets de la personalitat similars als descrits. Per exemple, les germanastres, en algun moment actuen com persones rabioses i burletes, motivades per l'enveja que tenen de la Ventafocs.

El rol que desenvolupa la Ventafocs és un rol passiu servicial a l'inici i durant el transcurs de la història quan s'encarrega de les tasques domèstiques del palau (imatge 7). Al final

de la pel·lícula passa a tenir un rol passiu que depèn del príncep. La madrastra desenvolupa un rol actiu autoritari al llarg de tota la pel·lícula. Les germanastres tenen un rol passiu de l'inici al final de la pel·lícula, essent l'oposició constant. La fada, per la seva banda, té un rol passiu, protector i col·laborador amb la princesa.

Entre els personatges que apareixen al llarg de tota la pel·lícula s'estableix una relació de misogínia entre la Ventafocs i la madrastra i les dues germanastres (taules 6 i 7). La princesa està en una situació de submissió vers la madrastra, Drisela i Anastasia. La madrastra actua de forma autoritària cap a les seves filles i la Ventafocs, tot i que el grau d'autoritat que exerceix és més fort quan es tracta de la princesa.

TAULA 6: Relació entre els personatges Ventafocs i madrastra.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la Ventafocs vers la madrastra	Submissió	Submissió	Submissió
Actitud de la madrastra vers la Ventafocs	Coacció	Coacció	Coacció
Relació entre ambdues	Misogínia	Misogínia	Misogínia

Font: elaboració pròpia.

TAULA 7: Relació entre els personatges Ventafocs i germanastres (Drisela i Anastasia)¹⁴.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la Ventafocs vers les germanastres	Submissió	Submissió	Submissió
Actitud de les germanastres vers la Ventafocs	Enveja	Enveja	Enveja
Relació entre elles	Misogínia	Misogínia	Misogínia

Font: elaboració pròpia.

¹⁴ En aquesta taula s'han agrupat les dues germanastres perquè ambdues actuen de la mateixa manera vers la Ventafocs i aquesta també ho fa per igual amb les Drisela i Anastasia.

Entre la madrastra i les dues filles s'estableix una relació de complicitat i cooperació, que les fa actuar conjuntament en contra de la Ventafocs (taula 8). La madrastra, tot i això, està en una situació de superioritat i influència vers les seves filles. Per altra banda, les dues germanes, en algun moment de la pel·lícula, es mostren com a rivals per poder conquerir al príncep, tot i això en tot moment la seva relació es basa en la cooperació per a una finalitat comuna, per tant podríem dir molt entre comentos que estableixen una relació de sororitat (taula 9).

TAULA 8: Relació entre els personatges madrastra i germanastres (Drisela i Anastasia)¹⁵.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la madrastra vers les germanastres	Autoritat	Autoritat	Autoritat
Actitud de les germanastres vers la madrastra	Respecte	Respecte	Respecte
Relació entre elles	Sororitat	Sororitat	Sororitat

Font: elaboració pròpia.

TAULA 9: Relació entre els personatges Drisela i Anastasia.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la Drisela vers l'Anastasia	Cooperació	Cooperació	Cooperació
Actitud de l'Anastasia vers la Drisela	Cooperació	Cooperació	Cooperació
Relació entre ambdues	Sororitat	Sororitat	Sororitat

Font: elaboració pròpia.

¹⁵ Igual que en la taula anterior, les dues germanastres actuen com un sol personatge femení. La relació que s'estableix és la mateixa.

L'actitud de la fada vers la princesa és assertiva, d'ajuda i de cooperació, tot i això s'estableix una relació d'indiferència (taula 10) perquè només es relacionen en una escena de la pel·lícula i no es pot analitzar la relació en un context més gran.

TAULA 10: Relació entre els personatges Ventafocs i fada.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la Ventafocs vers les fada	No aplicable	Agraïment	No aplicable
Actitud de les fada vers la Ventafocs	No aplicable	Ajuda	No aplicable
Relació entre ambdues	No aplicable	Indiferència	No aplicable

Font: elaboració pròpia.

6.3. La Bella i la bèstia

TAULA 11: Fitxa tècnica de la pel·lícula La Bella i la bèstia.

Títol original	Beauty and the Beast
País	Estats Units d'Amèrica
Any	1991
Direcció	Gary Trousdale, Krik Wise
Duració	85 minuts
Gènere	Animació infantil, fantasia, musical, romanç.

Font: elaboració pròpia.

El film de *La Bella i la Bèstia* només té un personatge femení que apareix al llarg de tota la pel·lícula, aquest és la Bella, la protagonista de la història. A aquest personatge se li sumen dos personatges femenins que interactuen amb ella, però que no tenen un paper

transcendental en el desenvolupament del relat. En aquest film també hem tingut en compte “les dones del poble” com a personatge femení, ja que al començament de la pel·lícula podem veure com es relacionen amb la Bella. Com ja hem comentat, les relacions entre els personatges femenins són molt esporàdiques, en alguna escena de la pel·lícula apareixen conjuntament i interactuen entre elles, però es tracta de converses superficials.

La Bella se'ns presenta com una adolescent, de cabell llarg, color castany i ulls marró. El seu físic no canvi al llarg de la pel·lícula, tot i això la seva imatge personal varia molt durant el nus de la història, sobretot el seu vestuari. A l'inici del relat apareix vestida amb un vestit senzill de color blau cel i blanc, amb un davantal i unes sabates de color marró. El cabell el porta recollit amb un llaç de color blau i porta maquillada l'ombra d'ulls de color marró clar. El maquillatge de Bella es manté natural i suau durant tot el film (imatge 14).

IMATGE 14: *La Bella i la bèstia*, 00:05:21.

La vestimenta de l'adolescent canvia un cop aquesta és dins del castell de la bèstia. Passa d'anar vestida amb roba humil a vestir amb un vestit verd, llarg, elegant i una capa blau fosc (imatge 15). Després vesteix un vestit similar de color rosa (imatge 16) i finalment apareix vestida amb un vestit groc, llarg, elegant i sofisticat, vestit que tornarà a portar en el desenllaç de la pel·lícula, i que acompanya d'un semi recollit amb una cinta groga (imatge 17). Un cop surt del castell la tornem a veure vestida amb el mateix vestit blau senzill que portava al principi i el cabell deixat anar.

IMATGE 15: *La Bella i la bèstia*, 00:52:01.

IMATGE 16: *La Bella i la bèstia*, 00:55:26.

IMATGE 17: *La Bella i la bèstia*, 01:03:15.

Pel que fa a la descripció física dels altres dos personatges femenins, els dos apareixen un cop la història es desenvolupa dins el castell, primer apareixen com mobles amb vida. La Sra. Pots és una tetera blanca de porcellana, que porta ells llavis pintats de color rosa i l'ombra d'ulls del mateix color (imatge 18). Al final de la pel·lícula, quan tot torna a la normalitat, se'ns presenta com una senyora, adulta, grassa, baixa, de cabell blanc i ulls blaus. El seu maquillatge segueix essent en tons rosats i vesteix un vestit rosa, un davantal i un barret rosa. El cabell el porta recollit sota el barret (imatge 19).

IMATGE 18: *La Bella i la bèstia*, 00:32:44.

IMATGE 19: *La Bella i la bèstia*, 01:25:07.

L'altre personatge femení, que interactua amb la Bella, és un armari de fusta que porta

IMATGE 20: *La Bella i la bèstia*, 00:33:00.

els llavis pintats de color rosa i l'ombra d'ulls de color blau-verd (imatge 20). Aquest personatge no torna a aparèixer més, i per tant no podem veure com és quan recupera la seva figura humana.

Les dones del poble no podem descriure com són quant a aspecte físic, ja que és molt variat i es presenten dones de diferent tipus.

La protagonista és una noia simpàtica, curiosa, intel·ligent, somiadora, incompresa, solitària i familiar. Quan està dins el castell es mostra rebel, orgullosa i desafiant, quan es relaciona amb la bèstia. Quan la bèstia no està present, segueix essent la noia agradable, atenta i curiosa del començament. La seva personalitat no varia molt durant el transcurs del relat, com hem apuntat, només es mostra diferent en interactuar amb la bèstia. Tot i això, en el desenvolupament dels esdeveniments acaba essent romàntica i encantadora amb la bèstia i així és com acaba.

El rol que desenvolupa la noia al llarg de la pel·lícula és un rol actiu, en primer moment independent i després protector, quan s'ofereix com a presonera del castell per alliberar al seu pare, i cuidador, quan la bèstia la salva dels llops del bosc i quan es comença a enamorar. Finalment, quan la bèstia recupera la seva forma humana, Bella passa a tenir un rol passiu.

La Sra. Pots és atenta, sociable i decidida. Al final de la pel·lícula és mostra agraïda per haver pogut recuperar la seva vida. Quan és una tetera desenvolupa un rol actiu i col·laborador, provocat per la necessitat de trencar l'encanteri que els té transformats en objectes domèstics. Quan torna a ser una persona humana passa a tenir un rol passiu. L'armari, que no sabem en cap moment el seu nom, és mostra atenta i sociable. Desenvolupa un paper passiu i col·laborador. Les dones del poble mostren una personalitat conservadora.

L'actitud de Bella vers les dones del poble és de desinterès i la d'aquestes cap a l'adolescent d'incomprensió, per tant s'estableix una relació d'indiferència mútua. (taula 12).

TAULA 12: Relació entre els personatges Bella i dones del poble.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la Bella vers les dones del poble	Desinterès	No aplicable	No aplicable
Actitud de les dones del poble vers la Bella	Incomprensió	No aplicable	No aplicable
Relació entre elles	Indiferència	No aplicable	No aplicable

Font: elaboració pròpia.

La noia té una actitud positiva i d'amabilitat cap als mobles del castell. Pel que fa als mobles, per una banda, l'actitud de la Sra. Pots vers la Bella és en tot moment una actitud positiva i col·laborativa, tot i que també hi ha un punt d'interès, sabent que l'adolescent és l'única persona que pot trencar l'encanteri. Per altra banda, l'actitud de

l'armari cap a l'adolescent és positiva i d'ajuda. Així doncs, la relació que s'estableix entre els dos mobles, fins i tot quan recuperen la seva forma normal, i la Bella és d'indiferència (taules 13 i 14), perquè tot i ser una relació positiva, que no mostra rivalitat ni enveja en cap moment, la relació és molt esporàdica com per poder-la catalogar de forma clara com de sororitat.

TAULA 13: Relació entre els personatges Bella i Sra. Pots.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la Bella vers la Sra. Pots	No aplicable	Amabilitat	Amabilitat
Actitud de la Sra. Pots vers la Bella	No aplicable	Interès	Agraïment
Relació entre ambdues	No aplicable	Indiferència	Indiferència

Font: elaboració pròpia.

TAULA 14: Relació entre els personatges Bella i armari.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la Bella vers l'armari	No aplicable	Amabilitat	No aplicable
Actitud de l'armari vers la Bella	No aplicable	Ajuda	No aplicable
Relació entre ambdues	No aplicable	Indiferència	No aplicable

Font: elaboració pròpia.

6.4. Aladdin

TAULA 15: Fitxa tècnica de la pel·lícula Aladdin.

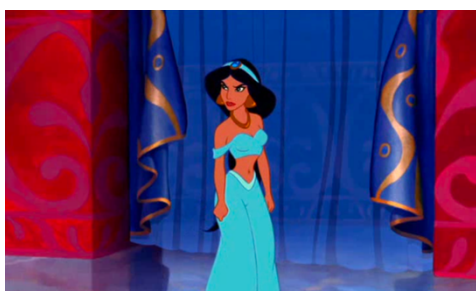
Títol original	Aladdin
País	Estats Units d'Amèrica

Any	1992
Direcció	John Musker, Ron Clements
Duració	87 minuts
Gènere	Animació infantil, fantasia, musical, romanç, aventures.

Font: elaboració pròpia.

Jasmine és l'únic personatge que apareix a la pel·lícula *Aladdin*. La princesa és una adolescent, bella, de pell torrada, cabell llarg negre i ulls marró. El seu aspecte físic es manté immòbil al llarg de tot el relat.

La imatge personal de la princesa varia al llarg de la pel·lícula, però sempre és mostra sensual, ensenyant les espatlles i la cintura. Primer apareix vestida amb uns pantalons i un top blau cel, unes sabates de color marró i joies daurades, amb el cabell recollit amb cintes de color blau i una diadema del mateix color (imatge 21). Porta els llavis pintats de color vermell i l'ombra dels ulls de color blau, aquest maquillatge es mantindrà igual al llarg de tota la narració, només variarà quan la princesa serà presonera del visir, llavors la seva ombra d'ulls serà de color vermell.

IMATGE 21: *Aladdin*, 00:51:25.

IMATGE 22: *Aladdin*, 01:13:22.

Quan Jasmine s'escapa del castell és tapa la roba amb una capa marró, llarga i humil i un mocador de color beix, que ens priva de veure-li el cabell. Durant el transcurs de la narració la tornem a veure vestida amb la roba de color blau cel, podríem dir que aquesta és la seva vestimenta més característica, quan vesteix així, el seu pentinat serà el descrit anteriorment. Un cop decideix que vol casar-se amb el lladre Aladdin la veiem vestida de blanc, amb un vestit llarg i elegant. Quan Jafar, el visir real, pujar al poder,

Jasmin es converteix en una presonera dins el castell. Llavors ens apareix vestida amb uns pantalons i un top vermell i joies daurades (imatge 22). Finalment, en el desenllaç de la pel·lícula, la princesa Jasmine se'ns torna a mostrar vestida de color blau cel, aquest cop acompanyat amb un vel que li tapa les espatlles.

La princesa és una persona agradable, inconformista, rebel, innocent, incompresa, solitària i trista. Durant el desenvolupament de la història veiem que també és intel·ligent i observadora. Finalment aconsegueix ser feliç perquè aconsegueix que el seu pare modifiqui la llei que només li permetia casar-se amb un príncep, en aquest moment se'ns mostra com una persona romàntica. El rol que desenvolupa, en un primer moment és un rol actiu i rebel, però després passa a jugar un rol passiu. En aquesta pel·lícula el paper principal i del que depèn el desenvolupament de l'acció recau en el personatge masculí d'Aladdin.

6.5. Frozen

TAULA 16: Fitxa tècnica de la pel·lícula Frozen.

Títol original	Frozen
País	Estats Units d'Amèrica
Any	2013
Direcció	Chris Buck, Jennifer Lee
Duració	98 minuts
Gènere	Animació infantil, fantasia, musical, romanç, aventures.

Font: elaboració pròpia.

En la pel·lícula *Frozen* ens trobem tres personatges femenins, dos d'ells, les princeses Elsa i Anna, són els protagonistes de la història i apareixen al llarg de tota la narració. El tercer personatge femení que apareix a *Frozen* és la reina, la mare de les dues princeses, que apareix només al començament del film. Així doncs, les dues princeses interactuen

entre elles al llarg del film i en elles recau la responsabilitat de solucionar els problemes que se'ls hi presenten. Tot i que no apareixen juntes en moltes escenes, la història que les uneix és de germandat i responsabilitat. Les relacions que s'estableixen entre ambdues com també entre elles i la seva mare és una relació directa.

IMATGE 23: *Frozen*, 00:04:39.

Elsa, la princesa que posteriorment es convertirà en reina, en un primer moment la veiem com una nena petita, de pell clara amb pigues, cabellera de mitja llargada de color ros molt clar i ulls de color blau cel. En aquest moment va vestida amb una camisa de dormir de color blau de màniga llarga i ballarines blaves, porta el cabell recollit amb una trena i una diadema blava (imatge 23).

Després la veiem igual però una mica més gran d'edat, tot i això continua essent una nena petita, aquí la veiem vestida amb un vestit, elegant, llarg, de color blau elèctric, uns guants blancs i mitges blanques, porta el mateix pentinat però amb una diadema de color negre. Posteriorment, i encara en l'inici de la pel·lícula, la veiem com una adolescent amb les mateixes característiques que al començament però amb ell cabell més llarg. En aquest moment va vestida amb un vestit llarg i elegant de color lila fosc i guants. Per primer cop la veiem maquillada amb una ombra d'ulls de color lila, mascara de pestanyes, galtes rosades i llavis de color rosa. El seu pentinat, en aquest moment, és un recollit amb un monyo baix.

Després, quan la història avança uns anys, la veiem com una adolescent, tot i això se'n fa referència a la majoria d'edat de la princesa, que en aquest punt passarà a convertir-se en reina. El seu aspecte físic és el mateix que el que hem descrit anteriorment, i així continuarà essent fins que acabi el film. Quan Elsa ha de ser coronada reina vesteix un vestit llarg, elegant i sofisticat, negre i verd turquesa acompanyat d'una capa de color lila i uns guants de color blau cel i una corona (imatge 24). El maquillatge i el pentinat són iguals que abans. Després, quan escapa del regne, vesteix un vestit llarg, elegant sofisticat i sensual, de color blau cel brillant, acompanyat d'una capa llarga brillant i sense guants (imatge 25). El seu maquillatge continua essent igual però ara porta els

llavis de color vermell, el cabell el porta recollit amb una trena i aquest ja serà el maquillatge i el pentinat que portarà durant el que queda de pel·lícula.

IMATGE 24: *Frozen*, 00:20:10.

IMATGE 25: *Frozen*, 00:34:27.

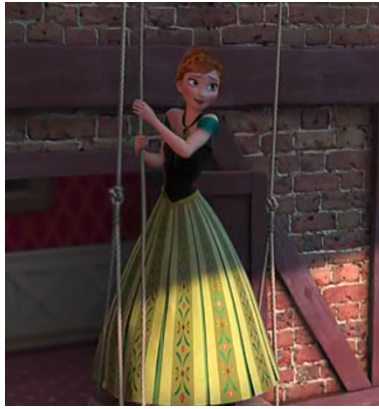
Anna, l'altra princesa i la germana petita, també se'ns presenta com una nena petita, de pell rosada amb pigues, cabell curt pèl-roig amb un ble blanc i ulls blau-verd. En aquest moment, i igual que la seva germana, vesteix una camisa de dormir de color verd i tonalitats rosades, de màniga curta i botes de color marró, porta el cabell recollit amb dues cues (imatge 23). Després apareix una mica més gran d'edat però essent encara una nena petita. Vesteix un vestit verd i negre amb unes ballarines negres i mitges verdes (imatge 26). Finalment, i encara en la primera part de la pel·lícula, Anna és una adolescent, bella, alta, amb el cabell llarg pèl-roig i el ble blanc, tan característic, la pell rosada amb pigues i els ulls blau-verd. En aquest moment va vestida amb un vestit verd, negre i marró, llarg i humil, que en un moment acompanya d'una capa negra i un mocador negre al cap. Va pentinada amb dues trenes i porta les galtes rosades.

IMATGE 26: *Frozen*, 00:09:15.

Quan la pel·lícula avança temporalment, veiem que el seu aspecte físic és igual, segueix essent una adolescent. Primer apareix vestida amb una capa de dormir de color verd i el cabell exageradament despentinat. Després, per la festa de coronació de la seva germana, va vestida amb un vestit llarg, verd i negre, elegant. Ballarines negres i una capa verda. Porta el cabell recollit amb un monyo alt amb unes cintes de color verd (imatge 27). Més endavant, la veiem vestida amb un vestit llarg, negre i blau elèctric, amb una capa de color rosa fúcsia, un mocador rosa fúcsia al cap i unes botes camperes

de color negre (imatge 28). El seu maquillatge segueix sent molt natural, només s'aprecien les galtes de color rosat, porta el cabell recollit amb dues trenes. Finalment, en el desenllaç de la història la veiem vestida amb un vestit llarg, verd i senzill, el maquillatge i el pentinat són els mateixos que els descrits anteriorment.

IMATGE 27: *Frozen*, 00:14:02.

IMATGE 28: *Frozen*, 00:43:38.

IMATGE 29: *Frozen*, 00:09:57.

La mare de les princeses, que com ja hem mencionat només apareix al començament de la pel·lícula, és una persona adulta, alta, de pell blanca, cabells marró i ulls grisos. Va vestida amb un vestit llarg, senzill, de color lila i una corona (imatge 29). El seu maquillatge és suau, porta l'ombra d'ulls de color rosat i el cabell recollit amb un monyo baix.

En la primera part de la pel·lícula Elsa apareix com una persona alegre, familiar i riallera, tot i que després de l'accident amb la seva germana es mostra insegura, inexpressiva, trista, prudent i freda. Després, quan ha de ser coronada, la seva personalitat segueix aquest essent poruga, insegura, prudent i solitària, al mateix temps també és autoritària i protectora. Un cop escapa del regne se'ns mostra com una persona egoista, irresponsable, rebel i solitària, però tanmateix és lliure i feliç. Quan retorna al castell, passa a tenir una actitud de culpabilitat i es fa responsable dels actes que ha comès. Al final de la història acaba amb una Elsa alegre, feliç, divertida, alliberada i responsable.

La personalitat de la princesa Anna es manté menys variant en comparació a la de la seva germana. A l'inici de la pel·lícula apareix com una nena alegre, juganera, riallera,

innocent i familiar. Quan es converteix en una adolescent és mostra com una persona il·lusa, romàntica, entusiasta, ingènua, confiada, sociable, irònica, inconformista, decidida i responsable, tot i això en alguns moments ens apareix com una persona immadura. Finalment, és una persona sensata, responsable, madura, feliç, alegre, familiar i divertida.

El rol que desenvolupen les dues germanes, a l'inici de la pel·lícula és un rol passiu. Que es converteix en actiu quan es va desenvolupant l'acció. Tant Elsa com Anna tenen un rol cuidador i protector, una vers l'altra i també cap al regne d'Arendel. Quan acaba la pel·lícula, les dues noies tenen un rol actiu col·laborador.

L'actitud d'Elsa cap a l'Anna al començament de la pel·lícula és positiva, emotiva, d'amistat i de protecció. Quan Elsa es converteix en reina, passa a actuar de forma més autoritària, tot i això sempre tenint present la protecció cap a la seva germana i la resta de persones. Per altra banda, l'actitud d'Anna vers la seva germana és positiva en tot moment, al començament i durant el transcurs dels esdeveniments és d'incomprensió i interès, ella desconeix el perquè d'aquest hermetisme al voltant de l'Elsa. Finalment, la relació entre les dues germanes acaba essent una relació de complicitat, col·laboració i amistat. (imatge 30) Per tant, en un primer moment es podria entendre que la seva relació és d'indiferència i que acaba amb una relació de sororitat (taula 17).

IMATGE 30: *Frozen*, 01:31:58.

TAULA 17: Relació entre els personatges Elsa i Anna.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de l'Elsa vers l'Anna	Protecció	Autoritat	Cooperació
Actitud de l'Anna vers l'Elsa	Incomprensió	Incomprensió	Cooperació

Relació entre ambdues	Indiferència	Indiferència	Sororitat

Font: elaboració pròpia.

La reina apareix com un personatge familiar qui desenvolupa un rol passiu i actua de forma emotiva i protectora vers les seves dues filles. L'actitud de les dues germanes cap a la mare és positiva i de respecte (taula 18).

TAULA 18: Relació entre els personatges reina i germanes¹⁶.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la reina vers germanes	Protecció	No aplicable	No aplicable
Actitud de les germanes vers la reina	Respecte	No aplicable	No aplicable
Relació entre elles	Sororitat	No aplicable	No aplicable

Font: elaboració pròpia.

6.6. Brave (Indomable)

TAULA 19: Fitxa tècnica de la pel·lícula Brave (Indomable).

Títol original	Brave
País	Estats Units d'Amèrica
Any	2012
Direcció	Mark Andrews, Brenda Chapman, Steve Purcell
Duració	90 minuts
Gènere	Animació infantil, fantasia, aventures.

Font: elaboració pròpia.

¹⁶ En aquest cas fem referència al concepte "germanes" per referir-nos a les princeses Elsa i Anna, que les dues interactuen d'igual forma amb la seva mare i aquesta també ho fa per igual amb les seves filles.

El film *Brave (Indomable)* ens presenta quatre personatges femenins. La princesa Mèrida i la reina Elinor són les protagonistes de la pel·lícula i apareixen al llarg de tota la història. El tercer personatge femení és la bruixa que només apareix en una escena per ajudar a Mèrida, i el quart personatge és una sirventa del palau, la qual no hem analitzat perquè no interactua en cap moment amb la princesa. La princesa Mèrida i la reina Elinor estableixen una relació molt directa des del començament de la narració fins al final (imatges 31, 32, 33 i 34), elles dos són les protagonistes principals de la història i apareixen constantment juntes. La Bruixa només interactua de forma directa amb la princesa, però la reina sí que coneix la seva existència.

IMATGE 31: *Brave (Indomable)*,
00:01:53.

IMATGE 32: *Brave (Indomable)*,
00:01:53.

IMATGE 33: *Brave (Indomable)*,
00:01:53.

IMATGE 34: *Brave (Indomable)*,
00:01:53.

Mèrida apareix a l'inici de la pel·lícula com una nena petita, de cabellera llarga, exageradament arrissada i de color pèl-roig, pell rosada amb pigues i ulls verds (imatge 31). Amb el pas dels anys, se'ns mostra com una adolescent amb les mateixes característiques físiques (imatge 33). Així serà durant la resta de la història. La reina Elinor se'ns mostra com una persona adulta, alta, prima de cabells castanys amb alguna cana, ulls marró i pell rosada amb alguna arruga (imatge 31, 32, i 34). El seu aspecte físic és el mateix al començament de la història i al final. Durant el transcurs del relat es converteix en un ós negre com a conseqüència d'un encanteri que provoca Mèrida

(imatge 33). La bruixa apareix com una dona vella, baixa, de nas gran i pell arrugada, desdentegada, de cabell llarg blanc, ulls marró i pèls a la barbeta (imatge 36).

Quan veiem a la Mèrida petita, aquesta va vestida amb un vestit llarg, marró, humil i senzill i unes ballarines amb betes i el cabell deixat anar (imatge 31). És en aquest moment quan el seu pare li regala un arc que ja l'acompanyarà durant tota la pel·lícula. Posteriorment, quan ja és una adolescent, va vestida amb un vestit verd, llarg i senzill, que anirà apareixent al llarg de la narració (imatge 35). Quan

IMATGE 35: *Brave (Indomable)*, 00:05:47.

venen els tres clans a guanyar-se la mà de la princesa, aquesta és obligada a vestir-se amb un vestit llarg, blau cel, ajustat i elegant. Porta un mocador blanc que li tapa els cabells i el collar de la seva mare (imatge 32). Com a símbol de rebel·lia es treu un ble de cabell davant el front. Després, i desafiant les ordres de la seva mare, trenca el vestit i es treu el mocador deixant al descobert la seva cabellera tan característica. Seguidament la veiem vestida de nou amb el vestit verd que acompanya d'una capa amb caputxa. Al final de la pel·lícula segueix vestida amb el vestit verd. Porta el cabell deixat anar en tot moment, menys quan la mare l'obliga a cobrir-se'l amb el mocador blanc. No presenta maquillatge en cap moment del relat.

Al començament del film la reina vesteix un vestit llarg, lila, senzill i ajustat, amb una corona i un collar. Porta el cabell recollit amb dues trenes amb cintes daurades (imatge 31). Després vesteix un vestit llarg, verd viu i brillant, elegant i ajustat, amb un cinturó daurat i mànigues acampanades, el pentinat és el mateix que abans (imatge 32). Quan es converteix en ós no porta res més que la corona que remarca el seu estatus (imatge 33). Finalment, quan recupera la forma humana, la veiem vestida amb un vestit llarg, verd fosc, elegant i ajustat, molt semblant al segon que lluïa però més senzill i porta el cabell deixat anar (imatge 34). En cap moment de la pel·lícula presenta maquillatge.

La bruixa vesteix una capa verda llarga i humil. Porta tres arracades a l'orella dreta i un dilatador a l'esquerra. No presenta maquillatge i el seu cabell està crepat tot enrere (imatge 36).

IMATGE 36: *Brave (Indomable)*, 00:33:17.

La princesa, al començament, és una nena alegre, juganera, il·lusa i innocent. Quan aquesta apareix com una adolescent és inconformista, tossuda, contestatària, decidida, curiosa, divertida i alegre. Després continua amb aquesta personalitat i a més a més es mostra rebel, orgullosa, desobedient, confiada i egoista. Segons van succeint els esdeveniments, Mèrida passa a ser més responsable i madura. Finalment, quan acaba la història és una persona responsable, madura, sensata, familiar, protectora i alegre.

La personalitat d'Elinor és alegre, conservadora, familiar, dolça i meticulosa al començament de la història. Passa a ser autoritària, seria, exigent, perfeccionista, egoista i decidida, essent ella qui porta les regnes de la família. Quan aquesta es converteix en ós passa a ser caparruda, dòcil, flexible i col·laboradora. I al final del relat és mostra com una persona protectora, alegre i progressista.

El rol de Mèrida i Elinor és actiu durant tota la pel·lícula, essent el de Mèrida, primer un rol opositor, després passa a ser protector i responsable, i finalment desenvolupa un rol col·laborador. La reina té un rol autoritari fins que es converteix en ós, després passa a tenir un rol col·laborador i cooperatiu fins al final del film.

La bruixa és una persona solitària, enginyosa, moderna, antipàtica i interessada, que desenvolupa un rol passiu en el relat.

L'actitud de Mèrida vers la seva mare, la reina Elinor, primer és desafiant, emotiva i d'incomprensió. Després, i a causa d'haver de solucionar l'encanteri, passa a tenir una actitud positiva, de cooperació i col·laboració. Per altra banda, l'actitud de la mare cap a la princesa és positiva, dolça, de protecció, autoritària, exigent i de manipulació al començament del relat. Quan es converteix en ós passa a tenir una actitud emotiva, d'empatia, de col·laboració i protecció. Al final s'estableix una relació positiva entre elles, de sororitat, amistat, empatia i cooperació (taula 20).

La relació entre la bruixa i Mèrida és d'interès mutu, i en aquest cas s'estableix una relació d'indiferència (taula 21).

TAULA 20: Relació entre els personatges Mèrida i Elinor.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la Mèrida vers l'Elinor	Incomprensió	Incomprensió	Cooperació
Actitud de l'Elinor vers la Mèrida	Protecció	Autoritat	Cooperació
Relació entre ambdues	Indiferència	Indiferència	Sororitat

Font: elaboració pròpia.

TAULA 21: Relació entre els personatges Mèrida i bruixa.

	Inici	Nus	Desenllaç
Actitud de la Mèrida vers la bruixa	No aplicable	Interès	No aplicable
Actitud de la bruixa vers la Mèrida	No aplicable	Interès	No aplicable
Relació entre ambdues	No aplicable	Indiferència	No aplicable

Font: elaboració pròpia.

7. DISCUSIÓ

Com hem pogut veure, les relacions de les dones de les primeres pel·lícules no evolucionen durant el transcurs de la història. Totes comencen amb una relació de misogínia i aquesta acaba igual. El conflicte que es planteja entre elles no es resol en cap moment de la pel·lícula. Es presenten en tot moment com a rivals i no es contempla la possibilitat d'establir relacions d'amistat i cooperació. A poc a poc, en les pel·lícules de la fase de transició, veiem com comencen a aparèixer relacions més sanes entre els personatges femenins. Tot i això, no esdevenen relacions transversals per al desenvolupament de la narració. Les dones que apareixen durant el film, i que es relacionen amb la princesa, ho fan des d'un major grau de complicitat, tot i això acaben esdevenint relacions d'indiferència. Finalment, podem veure com en les últimes pel·lícules analitzades, les relacions que es presenten són en un primer moment relacions d'indiferència o incomprensió i acaben sempre esdevenint relacions de sororitat i cooperació. Aquestes relacions per tant, evolucionen al llarg de la narració i, al contrari que les primeres pel·lícules mencionades, les dones aconsegueixen solucionar els conflictes i cadascuna assumeix la responsabilitat dels actes que ha comès. Per altra banda, en cap moment de la narració apareix una relació de misogínia entre els personatges femenins (taula 22). Això doncs corrobora i reafirma les hipòtesis 1 i 2. La primera feia referència al fet que en les primeres pel·lícules de princeses de Disney trobaríem relacions de competència tant al començament com al final del film. La segona hipòtesi se centrava en què en les pel·lícules més recents podríem veure una tendència clara cap a l'entesa final entre els personatges femenins.

TAULA 22: Evolució de la relació entre la princesa i la resta de personatges femenins¹⁷.

Pel·lícula	Inici	Nus	Desenllaç
La Blancaneu i els set nans	Misogínia	Misogínia	-
La Ventafocs	Misogínia	Misogínia	Misogínia
La Bella i la Bèstia	-	Indiferència	Indiferència

¹⁷ Només es prenen com a referents a tenir en compte els personatges que apareixen en dues de les tres parts de la pel·lícula. Hem decidit incloure la pel·lícula d'Aladdin per mostrar que se'ns presenta una dona que no es relaciona amb cap altre personatge femení.

Aladdin	-	-	-
Frozen	Indiferència	Indiferència - Sororitat	Sororitat
Brave	Indiferència	Indiferència - Sororitat	Sororitat

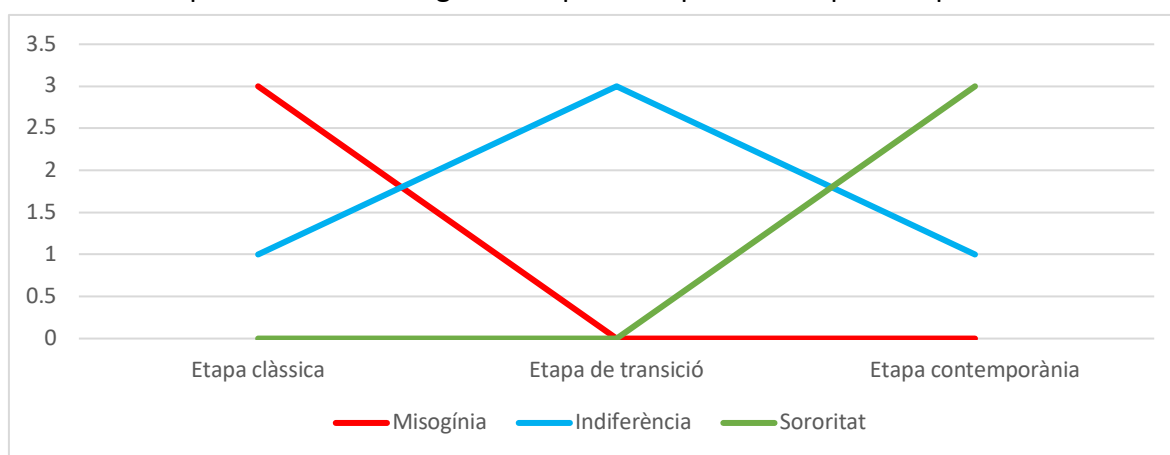
Font: elaboració pròpia.

Al mateix temps, corroborar aquestes dues hipòtesis mencionades ens permet extreure una visió global de com es mostren les relacions entre els personatges femenins que apareixen a les pel·lícules de princeses de Disney i per tant, podem afirmar que existeix una tendència clara cap a oferir a l'espectador històries amb un major grau de complicitat entre el sector femení (gràfic 1). Així doncs podem afirmar que l'objectiu d'aquesta investigació queda satisfet. En les primeres pel·lícules podem veure com les princeses es presenten com a personatges solitaris i vulnerables, els quals no tenen cap referent femení ni cap relació d'amistat amb alguna dona, en canvi progressivament veiem com l'evolució tendeix cap a relacions de sororitat i de respecte entre les dones de Disney.

Com podem veure, cadascuna de les tres etapes descrites en el marc teòric vénen representades per un tipus de relació entre les dones (gràfic 1). Així doncs queda confirmat que el període clàssic, on trobem les pel·lícules *Blancaneu i els set nans* i *La Ventafocs*, s'estableixen relacions de misogínia entre la princesa i la resta de personatges femenins. Això ve representat per un total de 3 relacions de misògina en les dues pel·lícules, que podria estendre's a 4 si tinguéssim en compte de forma individual les dues germanastres de la Ventafocs, Drisela i Anastasia, però que hem contemplat com un personatge col·lectiu. D'altra banda, *La Bella i la bèstia* i *Aladdin*, films que formen part de l'etapa de transició, vénen caracteritzats per les relacions d'indiferència entre els personatges femenins. En aquestes pel·lícules trobem 3 relacions d'indiferència, totes aquestes són part de la pel·lícula *La Bella i la bèstia*. En aquesta etapa no es contempla en cap moment un altre tipus de relació que no sigui aquest. No apareixen ni relacions de sororitat ni de misogínia, això és degut al fet que les pel·lícules ens presenten uns perfils de princeses molt solitàries que tenen molt poca relació amb altres dones, i per tant és difícil establir relacions més complexes. En aquest cas, cal remarcar de nou que la princesa Jasmine no es relaciona amb cap personatge

femení durant tota la història i per tant és impossible poder establir relacions de sororitat o misogínia. Per últim, en el període contemporani, amb les pel·lícules *Frozen* i *Brave (Indomable)*, hi ha un clar predomini de les relacions de sororitat i col·laboració. En aquest cas és força representatiu que no trobem cap relació de misogínia entre personatges femenins. En aquests films contemporanis trobem 3 relacions de cooperació i sororitat entre la princesa i els altres personatges femenins.

GRÀFIC 1: Tipus de relacions segons l'etapa de la que formen part les pel·lícules¹⁸.

Font: elaboració pròpia.

Per altra banda, podem afirmar que la personalitat dels personatges va lligada amb el grau de misogínia o sororitat que s'estableix en les relacions amb els altres personatges de la pel·lícula (taula 23). Si els personatges tenen una personalitat agressiva, autoritària o egoista tenen una actitud de coacció i manipulació vers l'altra dona. D'altra banda, si la seva actitud és romàntica i il·lusa es relacionen des d'una situació de submissió i d'aquesta manera s'estableixen relacions de misogínia entre elles. En canvi, quan la personalitat de les dones és similar, entre elles s'estableixen relacions de respecte i sororitat, aquestes es relacionen entre elles des d'una actitud de cooperació i col·laboració. Això ens permet corroborar la tercera hipòtesi definida, on s'establí que si es presenta una relació de misogínia entre dos personatges, la personalitat i l'actitud seria contrària, i per altra banda, quan hi hagués una relació de sororitat, la personalitat i l'actitud de les dones seria similar.

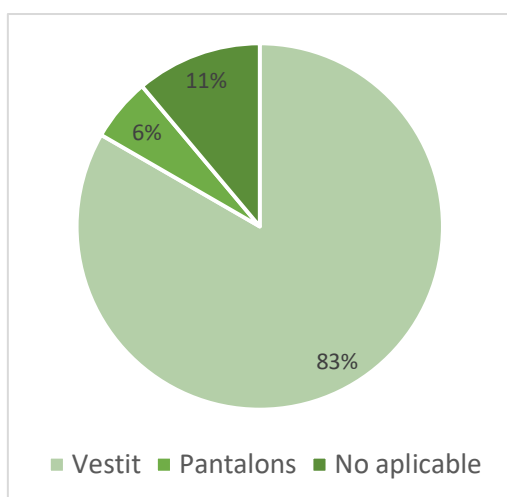
¹⁸ En aquest gràfic només es mostren les relacions de la princesa protagonista amb la resta de personatges.

TAULA 23: Tipus de relació segons l'actitud entre els personatges¹⁹.

Pel·lícula	Personalitat	Actitud	Relació
La Blancaneu i els set nans	Contrària	Competència	Misogínia
La Ventafocs	Contrària	Competència	Misogínia
Frozen	Similar	Cooperació	Sororitat
Brave	Similar	Cooperació	Sororitat

Font: elaboració pròpia.

Quant al físic i la imatge personal dels personatges és complicat establir un paral·lelisme clar amb el tipus de relació que hi ha entre elles. Podem afirmar doncs que tots els personatges que apareixen al llarg de la pel·lícula o si més no en gran part d'aquesta se'ns mostren com a dones altes i primes, per tant, en major o menor grau, totes elles segueixen els canons de bellesa establerts i això refuta la hipòtesi 4 que establí que el físic és contrari quan les relacions són de misogínia i similar quan s'estableixen relacions de sororitat.

GRÀFIC 2: Vestuari dels personatges en el global de cada pel·lícula.

Font: elaboració pròpia.

Un altre aspecte que ens permet refutar aquesta la quarta hipòtesi seria la indumentària. Com podem veure en el gràfic annex només el 6% dels personatges femenins que apareixen en les sis pel·lícules analitzades, vesteixen amb pantalons. En aquest cas podem afirmar que aquest 6% representa un únic personatge que és Jasmine. Tot i això aquest personatge apareix en una escena del film amb

¹⁹ En aquesta taula només es mostren les quatre pel·lícules on apareixen relacions de sororitat o misogínia.

un vestit llarg, però resulta irrellevant perquè la durada total d'aquesta escena és de 00:02:27 minuts i la princesa només apareix en moments puntuals d'aquest fragment. Per altra banda doncs, la indumentària del 83% dels personatges és un vestit. En tots els casos que són representatius d'aquest percentatge, el vestuari és el mateix al llarg de tota la història, en cap moment apareixen amb uns pantalons. L'11% restant representa els personatges que no es poden catalogar en cap de les dues variables, seria el cas de l'armari que apareix en una escena de la pel·lícula *La Bella i la bèstia* i de les dones del poble d'aquest mateix film, ja que com ja s'ha comentat, aquest personatge col·lectiu només s'ha contemplat des del vessant de característiques psicològiques i de relació entre personatges femenins. Com a curiositat, aquesta és l'única dona que apareix vestida amb pantalons i és al mateix temps l'única que no es relaciona amb cap altra dona al llarg de tota la història.

Per altra banda, i seguint en l'aspecte físic dels personatges, sí que podem veure que l'edat s'utilitza com a tret diferenciador entre protagonista i antagonista, principalment en les pel·lícules de l'etapa clàssica (taula 24). En el cas de *Blancaneu i els set nans* i *La Ventafocs*, les princeses se'ns mostren com dues adolescents i el seu personatge antagonic com una persona adulta. En el cas de *La Ventafocs* també apareixen dos personatges contraris a la protagonista que són d'edat similar a aquesta, però aquests juguen un paper d'aliat de l'antagonista, que seria la madrastra. En aquest cas sí que podríem dir que la quarta hipòtesis es compleix, ja que entre aquests personatges d'edat diferent s'estableixen relacions de coacció-submissió. Això ens permet veure que en aquestes primeres pel·lícules el físic sí que esdevé un factor clau i que marca el tipus de relació que hi ha entre els personatges femenins. Un clar exemple el veiem en *La Blancaneu i els set nans*, l'eix de la narració es basa en l'enveja que sent la Reina vers l'adolescent a causa de la bellesa d'aquesta. D'altra banda, en les pel·lícules següents costa més veure relacions de competència en funció del físic dels personatges, pel que fa a l'edat, s'estableixen relacions de sororitat entre personatges iguals i diferents. En els últims films podríem afirmar que el físic acaba convertint-se en una forma de caracteritzar els personatges però no assumeix més importància que aquesta.

TAULA 24: Tipus de relació segons l'edat dels personatges²⁰.

Pel·lícula	Edat	Relació
La Blancaneu i els set nans	Contrària	Competència
La Ventafocs	Contrària - Similar	Competència
La Bella i la bèstia	Contrària	Indiferència
Frozen	Similar	Cooperació
Brave	Contrària	Cooperació

Font: elaboració pròpia.

Si ens fixem en l'evolució que fan els personatges al llarg de la pel·lícula quant a la imatge personal i la personalitat, podem veure que en només dos dels personatges analitzats podem establir una relació directa entre un canvi en la imatge personal i un canvi en la seva personalitat. Aquests dos personatges són l'Elsa de la pel·lícula *Frozen* i l'Elinor de *Brave (Indomable)*. Els dos personatges presenten un canvi en el seu aspecte físic quan la seva personalitat evoluciona. Si fem referència a l'Elsa, aquesta canvia totalment d'imatge quan aconsegueix alliberar-se de la inseguretat que l'acompanyava des del començament de la història (imatges 23 i 24). D'altra banda, el canvi de la reina Elinor no és tan notori, és un canvi en el seu pentinat, passa d'anar amb el cabell recollit amb dues trenes a deixar-se el cabell solt (imatges 30 i 33).

Els altres dos personatges que apareixen al llarg d'aquestes dues pel·lícules, Anna i Mèrida, evolucionen quant a personalitat però no evoluciona la seva imatge personal, per tant, en aquest cas no podem relacionar el canvi de la seva personalitat amb un canvi de la seva imatge personal.

Pel que fa a la resta de personatges no podem establir una relació directa entre aquests dos aspectes, ja que la personalitat dels personatges no canvia ni evoluciona al llarg de

²⁰ En aquesta taula hem exclòs la pel·lícula d'Aladdin perquè no existeixen relacions entre personatges femenins.

la història i per tant no es pot contemplar cap relació amb la seva imatge personal, tot i que cal contemplar que en la resta de personatges aquesta imatge personal tampoc evoluciona, només podem veure un canvi en el personatge de la Sra. Pots que se'ns presenta primer com una tetera de porcellana i acaba recobrant la seva forma natural de persona humana.

TAULA 25: Relació entre la imatge personal i la personalitat dels personatges²¹.

Personatge	Imatge personal	Personalitat
Blancaneu (Blancaneu i els set nans)	No canvia	No canvia
Reina (Blancaneu i els set nans)	No canvia	No canvia
Ventafocs (La Ventafocs)	No canvia	No canvia
Madrastra (La Ventafocs)	No canvia	No canvia
Drisela (La Ventafocs)	No canvia	No canvia
Anastasia (La Ventafocs)	No canvia	No canvia
Bella (La Bella i la bèstia)	No canvia	No canvia
Sra. Pots (La Bella i la bèstia)	Canvia	No canvia
Jasmine (Aladdin)	No canvia	No canvia
Elsa (Frozen)	Canvia	Canvia
Anna (Frozen)	No canvia	Canvia
Mèrida (Brave)	No canvia	Canvia
Elinor (Brave)	Canvia	Canvia

²¹ En aquesta taula només s'han tingut en compte aquells personatges que apareixen, com a mínim, en dues de les tres parts de la narració.

Pel que fa als rols que desenvolupen les dones en els films de princeses analitzats (taula 26), podem veure que els personatges que es presenten en les primeres pel·lícules són personatges passius, personatges que no prenen dedicions sobre la seva vida i que assumeixen el rol que se'ls ha assignat de forma arbitrària sense aspirar a res més que trobar un amor ideal i màgic. Per altra banda, el principal personatge antagonista, és mostra com una persona activa i que decideix per si mateixa. Les següents pel·lícules ens mostren princeses que comencen desenvolupant un rol més actiu, en comparació a les seves predecessores, però que acaben tenint de nou un rol passiu sota les ordres d'un personatge masculí. La resta de personatges femenins que apareixen tenen un rol passiu en tot moment. Les últimes pel·lícules, en canvi, ens mostren en tot moment dos personatges que s'enfronten entre ells des del respecte i l'emotivitat i on cadascun interpreta un rol actiu, consegüent i responsable dels seus actes. En aquests films, tot i això, també trobem la presència de dones passives, però aquestes només apareixen en un moment puntual de la pel·lícula i per tant, no tenen un paper tan transcendental en el transcurs de la història.

TAULA 26: Rol que desenvolupa cada dona segons el tipus de personatge que és.

Personatge	Tipus de personatge	Rol que desenvolupa
Blancaneu (Blancaneu i els set nans)	Protagonista	Passiu
Reina (Blancaneu i els set nans)	Antagonista	Actiu
Ventafocs (La Ventafocs)	Protagonista	Passiu
Madrastra (La Ventafocs)	Antagonista	Actiu
Drisela (La Ventafocs)	Aliat de l'antagonista	Passiu
Anastasia (La Ventafocs)	Aliat de l'antagonista	Passiu
Fada (La Ventafocs)	Secundari	Passiu
Bella (La Bella i la bèstia)	Protagonista	Actiu - Passiu
Sra. Pots (La Bella i la bèstia)	Secundari	Passiu

Armari (La Bella i la bèstia)	Secundari	Passiu
Dones poble (La Bella i la bèstia)	Secundari	Passiu
Jasmine (Aladdin)	Protagonista	Actiu - Passiu
Elsa (Frozen)	Protagonista	Passiu – Actiu
Anna (Frozen)	Protagonista	Passiu - Actiu
Mare (Frozen)	Secundari	Passiu
Mèrida (Brave)	Protagonista	Actiu
Elinor (Brave)	Protagonista	Actiu
Bruixa (Brave)	Secundari	Passiu

Font: elaboració pròpia.

8. CONCLUSIONS

Un cop finalitzat l'anàlisi, podem concloure que Disney fa una aposta clara per mostrar, en les pel·lícules de princeses, relacions més saludables i de major sororitat entre les dones. Aquestes ja no es mostren com persones vulnerables que necessiten de l'aparició d'un príncep perquè la seva vida canviï. Elles són el suficientment competents per fer front i solucionar-se els problemes. La competència entre el sector femení ja no es contempla, sinó que la unió i el respecte vers les altres dones és l'èxit per resoldre els conflictes que se'ls hi presenten. D'aquesta manera doncs, l'objectiu principal que motivava aquesta investigació queda satisfet.

Els personatges de les pel·lícules de l'etapa clàssica ens presenten unes princeses protagonistes passives, les quals no prenen decisions respecte a la seva vida i es relacionen de forma submissa amb les seves antagonistes. Aquestes se'ns mostren com persones actives que no depenen de ningú. Les relacions que es reproduïen en aquestes pel·lícules són de misogínia i rivalitat. Les següents pel·lícules passen a mostrar una relació d'indiferència, cal remarcar de nou que en les dues pel·lícules de la fase de transició analitzades, se'ns presenten personatges solitaris, els quals mantenen relacions gairebé inexistents o nul·les amb altres personatges femenins, és per això que aquestes relacions esporàdiques es qualifiquen com d'indiferència. Aquests comencen desenvolupant un rol actiu motivat per l'inconformisme però que desencadena en un rol passiu quan apareix el príncep. Finalment doncs, i en films del període contemporani, podem veure com totes elles parteixen d'una relació d'indiferència, fruit del desconeixement o del desacord entre els dos personatges principals, però totes elles evolucionen i acaben en relacions de sororitat, basades en el respecte, l'empatia i la germanat entre les dones. Aquestes són persones actives que es fan responsable dels seus actes i en cap moment es mostren passives sota les ordres de ningú.

Això sí, cal remarcar que totes les relacions de sororitat que se'ns presenten en les pel·lícules analitzades, es donen entre personatges els quals comparteixen un lligam familiar. I això fa que ens qüestionem com serien les relacions entre els personatges femenins, si aquests no fossin família. En les últimes pel·lícules continuariem presenciant relacions de misogínia entre personatges femenins, que no compartissin un lligam familiar, com passava en les pel·lícules de l'etapa clàssica o aquestes relacions

també serien relacions de sororitat com les que s'estableixen entre les dones que són família. També considerem necessari mencionar que en cap de les pel·lícules analitzades apareix una relació, d'amistat o no, entre dues dones fora de les quatre parets del palau, castell i/o casa.

Per altra banda, hem pogut veure que el físic i la imatge personal dels personatges femenins que protagonitzen les pel·lícules són molt similars, i gran part d'aquests estan basats en els estereotips de bellesa que hem definit en el marc teòric. La princesa protagonista és sempre una noia adolescent, alta, prima i de cabell llarg, sinònim d'èxit. Curiosament, totes elles acaben aconseguint el que més desitgen. Per altra banda, els personatges antagònics també són dones altes i primes però més gran d'edat, el factor edat és clau per diferenciar-les de les protagonistes i que aquestes acabin fracassant en el seu intent de substituir el lloc de la protagonista²².

Tot i que podem veure com Disney segueix una tendència cap a mostrar relacions de major cooperació i sororitat entre les dones que apareixen en els seus films, un cop realitzada aquesta investigació, també podem veure com encara és necessària una major evolució. Creiem que el fet de mostrar relacions de sororitat entre les dones que protagonitzen les seves històries ha de ser l'inici d'un canvi més profund quant a representació de personatges femenins, i no femenins.

Hem pogut comprovar que Disney segueix reproduint els patrons estètics i de bellesa en la caracterització dels seus personatges femenins. No se'ns mostren altres models o tipus de dones que no segueixi aquests canons, i per tant no és conseqüent amb la diversitat que trobem a la nostra societat, si més no, si fem referència als personatges femenins que apareixen al llarg de tota la pel·lícula. Algunes d'aquestes pel·lícules mostren relacions de coacció-rivalitat basades en el físic dels personatges.

Per altra part, veiem que Disney segueix reproduint relacions heteronormatives i monogàmiques, basades en el mite de l'amor romàntic com a únic patró per basar les relacions sexo-afectives. Tots els personatges que apareixen en les pel·lícules analitzades són persones heterosexuales o de les quals es desconeix la seva identitat sexual, en cap moment es contempla la representació d'una varietat d'orientacions

---

²² Això només és present en les pel·lícules de l'etapa clàssica.

sexuals real. El col·lectiu LGTBI²³ no apareix representat en cap d'aquests films. Això ens permet veure que Disney només reproduïx allò entès com a normatiu i que la societat accepta i normalitza de forma unànime, i no deixa espai per a les orientacions sexuals dissidents, silenciant una realitat cada cop més visible en la nostra societat.

En totes les pel·lícules que hem analitzat apareix, en algun moment de la història, el conflicte de l'amor, romàntic o no, entre un home i una dona. En gran part d'aquestes pel·lícules, aquest amor romàntic esdevé l'eix de la narració o la màxima aspiració per a les princeses. Aquests films difícilment contempen oferir a l'espectador altres aspiracions a banda de trobar un amor idealitzat i molt poc real. Sí que cal remarca, que les pel·lícules de la fase contemporània aconsegueixen fugir d'això, però tot i això, el conflicte amorós entre un home i una dona segueix present en la narració.

Centrant-nos de nou en el gran poder que tenen els mitjans de comunicació com el fort agent socialitzador que són, és necessari que prenguin consciència de la gran influència que exerceixen a la societat i als infants en particular. Doncs considerem que és necessari que Disney ofereixi un espectre de personatges més variat i divers, que sigui consegüent amb la realitat que ens envolta. Si Disney segueix reproduint els comportaments que es produeixen en la societat i exclou la representació del col·lectiu LGTBI o de les persones que no encaixen dins els cànons de bellesa, estereotipats i hegemònics, es converteix en còmplice d'amagar tot allò que surt de la norma.

Potser seria el moment que des d'aquestes pel·lícules, que estan orientades a un públic infantil, es donés espai a tot allò que fins ara ha quedat exclòs. Seria interessant la presència de protagonistes variats, com per exemple mostrar una princesa baixa, de talles més grans i que portes el cabell curt o una princesa que s'identifiqués amb una identitat sexual no normativa i que no presentés problemes d'acceptació per part de la seva família i/o la societat.

Per a futures investigacions seria interessant extrapolar aquest estudi, que només se centra en les pel·lícules de princeses de Disney, a la resta de pel·lícules de princeses, a la resta de films d'animació infantils o fins i tot al cinema o als MCM en general. Conèixer

---

²³ Lesbianes, Gais, Bisexuals, persones Transgènere i Intersexuals.

el tipus de relacions que s'estableixen entre els sectors femenins és interessant en tots els nivells, ja que aquestes seran les relacions que copiaran els consumidors de les pel·lícules, en aquest cas les nenes, en la seva vida real.

9. BIBLIOGRAFIA

9.1. Bibliografia utilitzada

AGUADO PELÁEZ, Delicia; MARTÍNEZ GARCÍA, Patricia (2015). "¿Se ha vuelto Disney feminista? Un nuevo modelo de princesas empoderadas", *Área abierta*, v. 15, n. 2, 49-61. Recuperat de: <https://revistas.ucm.es/index.php/ARAB/article/view/46544> [Consultat el 9 de Febrer de 2019]

ALVARADO, Valerie; SANCHO, Kristel (2001). "La belleza del cuerpo femenino", *Revista electrónica de estudiantes de psicología de la Universidad de Costa Rica*, vol. 6, n. 1, 6-21. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3988978> [Consultat el 18 de Febrer de 2019]

BACH, Marta; ALTÉS, Elvira; GALLEGO, Joana; PLUJÀ, Marta; PUIG, Montserrat (1999). *El sexo de la noticia. Reflexiones sobre el genero en la información y recomendaciones de estilo*. Barcelona: Icaria Editorial. Recuperat de: <http://americalatinagenera.org/newsite/images/cdr-documents/publicaciones/el sexo de la noticia.pdf> [Consultat el 17 de Febrer de 2019]

BARLOVENTO COMUNICACIÓN (2019). "Análisis televisivo 2018" Recuperat de: <https://www.barloventocomunicacion.es/wp-content/uploads/2018/12/analisis-televisivo-2018-BarloventoComunicacion.pdf> [Consultat el 25 de Febrer de 2019]

CABRERA, Yolanda (2010). "El cuerpo femenino en la publicidad. Modelos publicitarios: entre la belleza real, la esbeltez o la anorexia", *Icono 14*, vol. 8, n. 3. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3733419> [Consultat el 17 de Febrer de 2019]

CONSEJO AUDIOVISUAL DE ANDALUCÍA. "Los estereotipos sexistas a través de los anuncios publicitarios en el espacio mediterráneo". Recuperat de: http://www.consejoaudiovisualdeandalucia.es/sites/default/files/informe/pdf/1607/informe_estereotipos_de_genero_en_publicidad.pdf [Consultat el 20 de Febrer de 2019]

CRUZ, Mónica, "Sororidad, la palabra feminista que se usa cada vez más en México", *El País*, 6 de Juny de 2016. Recuperat de https://verne.elpais.com/verne/2016/06/06/mexico/1465188810_960636.html

[Consultat el 11 de Febrer de 2019]

DOHERTY, Meggie, "What Kate Did", *The New Republic*, 23 de Març de 2016. Recuperat de: <https://newrepublic.com/article/131897/kate-millett-sexual-politics> [Consultat el 8 de Febrer de 2019]

ESPINAR RUIZ, Eva (2006). "Imágenes y estereotipos de genero en la programación y en la publicidad infantil. Analisis cuantitativo", *Revista Latina de Comunicación Social*, n. 61. Recuperat de: <http://www.revistalatinacs.org/200614EspinRuiz.htm> [Consultat el 26 de Febrer de 2019]

EUROPA PRESS, "Los estereotipos del eurobarómetro: ellos a cuidar de la casa y ellos a ganar dinero", *Cadena SER*, 20 de Novembre de 2017. Recuperat de: https://cadenaser.com/ser/2017/11/20/sociedad/1511204936_751647.html

[Consultat el 18 de Febrer de 2019]

FALCON, Lidia, "Ningún objetivo es ajeno a las mujeres: el instituto La Sororidad es Internacional", *El País*, 15 de Gener de 1985. Recuperat de: https://elpais.com/diario/1985/01/15/sociedad/474591603_850215.html [Consultat el 8 de Febrer de 2019]

FERNÁNDEZ PALOMARES, Francisco (Coord.) (2003). *Sociología de la Educación*, Madrid: Pearson Educación S.A. Recuperat de: <http://mateo.pbworks.com/w/file/fetch/110606017/Sociologia> [Consultat el 26 de Febrer de 2019]

FONT, Raquel, "Fora estereotips sexistes", *Ara*, 27 de Gener de 2018. Recuperat de: https://criatures.ara.cat/infancia/FORA-ESTEREOTIPS-SEXISTES_0_1950404953.html

[Consultat el 25 de Febrer de 2019]

GARAIGORDOBIL, Maite (2014). "Conducta prosocial: el papel de la cultura, la familia, la escuela y la personalidad", *Revista Mexicana de Investigación en Psicología*, vol. 6, n. 2, 146-157. Recuperat de:

http://www.sc.ehu.es/ptwgalam/art_completo/2014/C%20Prosocial%20RMIP%202014.pdf [Consultat el 27 de Febrer de 2019]

GAVALDÓN, Blanca (1999). "Los estereotipos como factor de socialización en el género", *Comunicar. Revista Científica de Comunicación y Educación*, n. 12, 79-88. Recuperat de: <http://www.redalyc.org/pdf/158/15801212.pdf> [Consultat el 18 de Febrer de 2019]

GÓMEZ BELTRÁN, Ivan (2017). "Princesas y príncipes en las películas Disney (1937-2013). Análisis de la modulación de la feminidad y la masculinidad", *Filanderas. Revista Interdisciplinar de Estudios Feministas*, n. 2, 53-74. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6234417> [Consultat el 9 de Febrer de 2019]

GRUPO CASER (2018). "II Estudio Caser de Salud Familiar: Alimentación i estilo de vida del niño del siglo XXI". Recuperat de: https://www.caser.es/conocen/actualidad/-/asset_publisher/V9defGpEEcg/content/los-ninos-espanoles-ven-la-television-cerca-de-7-horas-a-la-semana?inheritRedirect=false [Consultat el 13 de Febrer de 2019]

GUZMÁN MARTÍNEZ, Grecia. "¿Qué significa el color rosa en Psicología?", *Psicología y mente*. Recuperat de: <https://psicologiaymente.com/psicologia/que-significa-color-rosa> [Consultat el 18 de Febrer de 2019]

JIMENEZ, Raquel; MATEU, Joana M.; BARCELÓ, Catalina; PONT, Catalina; ROIG, Miquela. "Llenguatge per la igualtat als mitjans de comunicació", *Institut Balear de la Dona*. Recuperat de: https://oficinaigualtat.uib.cat/digitalAssets/297/297561_llenguatge-per-la-igualtat-als-mitjans-de-comunicacio.pdf [Consultat el 17 de Febrer de 2019]

LAGARDE, Marcela (2012). *El feminismo de mi vida. Hitos, claves y topías*, Ciutat de Mèxic: Inmujeres DF. Recuperat de: <https://www.cotidianomujer.org.uy/sitio/pdf/ElFeminismoenmiVida.pdf> [Consultat el 10 de Febrer de 2019]

LAMAS, Marta (1986). "La antropología feminista y la categoría "género".", *Nueva Antropología*, vol. 8, n. 30, 173-198. Recuperat de: <http://www.comisionporlamemoria.org/archivos/investigacion/capacitaciones/genero>

[/u1/5-marta-lamas-la-antropologia-feminista-y-la-categoria-de-genero.pdf](#) [Consultat el 25 de Febrer de 2019]

LUCAS MARÍN, Antonio (1986). "El proceso de socialización: un enfoque sociológico" *Revista Española de Pedagogía*, vol. 44, n. 173. 357-370. Recuperat de: <https://revistadepedagogia.org/xliv-1986/no-173/el-proceso-de-socializacion-un-enfoque-sociologico/101400044481/> [Consultat el 26 de Febrer de 2019]

MARTÍNEZ, Alejandra; MERLINO, Aldo (2006). "Discurso y socialización en producciones cinematográficas infantiles", *Comunicar. Revista Científica de Comunicación y Educación*, n. 26, 125-130. Recuperat de: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=15802619> [Consultat el 18 de Febrer de 2019]

MIELES-BARRERA, María Dilia; GARCÍA VESGA, María Cristina (2010). "Apuntes sobre socialización infantil y construcción de identidad en ambientes multiculturales", *Revista Latinoamericana de Ciencias Sociales, Niñez y Juventud*, vol. 8, n. 2, 809-819. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3356216> [Consultat el 26 de Febrer de 2019]

MÍGUEZ, Marta (2015). "De Blancanieves, Cenicienta y Aurora a Tiana, Rapunzel y Elsa: ¿qué imagen de la mujer transmite Disney?", *Revista Internacional de Comunicación y Desarrollo*, n. 2, 41-58. Recuperat de: <http://www.usc.es/revistas/index.php/ricd/article/view/2666> [Consultat el 9 de Febrer de 2019]

PADILLA, Teresa; SÁNCHEZ, Manuel; MARTÍN, Mercedes; MORENO, Emilia (1999). "Análisis de los estereotipos sexistas en una muestra de estudiantes de CC. de la educación", *Revista de Investigación Educativa*, vol. 17, n. 1, 127-147. Recuperat de: <https://digitum.um.es/digitum/bitstream/10201/44968/1/Analisis%20de%20los%20estereotipos%20sexistas%20en%20una%20muestra%20de%20estudiantes%20de%20Ciencias%20de%20la%20Educacion.pdf> [Consultat el 20 de Febrer de 2019]

POLO, Clara, "Misoginia internalitzada: quan les dones som còmplices de la nostra pròpia opressió", *La Vanguardia*, 18 de Febrer de 2017. Recuperat de: <https://www.lavanguardia.com/muyfan/20170218/42129882487/misoginia-mujeres-machismo.html> [Consultat el 10 de Febrer de 2019]

REIAL ACADEMIA ESPANYOLA (2014). "La tecnología al servicio de la palabra. Últimos datos sobre consultas y accesos a los diccionarios, aplicaciones y formularios de la web de la RAE." *Boletín de Información Lingüística de la Real Academia Española*, n. 5. Recuperat de: <http://revistas.rae.es/bilrae/article/view/127/239> [Consultat el 8 de Febrer de 2019]

RODRÍGUEZ GARCÍA, José Miguel (2002). "Harris, j. (1999). El mito de la educación. Por qué los padres pueden influir muy poco en sus hijos. Grijalbo. Barcelona", *Actualidades en Psicología*, vol. 18, n. 105, 109-112. Recuperat de: https://www.researchgate.net/publication/237023938_Resena_de_El_mito_de_la_educacion_Por_que_los_padres_pueden_influir_muy_poco_en_sus_hijos_de_Harris_J [Consultat el 2 de Març de 2019]

ROS GARCÍA, Esther (2012/2013). "El cuento infantil como herramienta socializadora de genero", *Cuestiones Pedagógicas*, n.22, 329-250. Recuperat de: http://institucional.us.es/revistas/cuestiones/22/art_15.pdf [Consultat el 27 de Febrer de 2019]

RUBIO HANCOCK, Jaime "¿Por qué el rosa es de niñas y el azul de niños?", *El País*, 18 de Noviembre de 2014. Recueprat de: https://verne.elpais.com/verne/2014/11/18/articulo/1416293525_000025.html [Consultat el 18 de Febrer de 2019]

SILVESTRE, Juan, "Las 14 princesas Disney más taquilleras", *Fotogramas*, 27 de Noviembre de 2018. Recuperat de: <https://www.fotogramas.es/noticias-cine/g25315523/princesas-disney-mas-taquilleras/> [Consultat el 3 d'Abril de 2019]

SUBIRATS, Marina, "Els estereotips més rancis", *Ara*, 27 de Maig de 2017. Recuperat de: https://www.ara.cat/opinio/estereotips-mes-rancis_0_1804019612.html [Consultat el 25 de Febrer de 2019]

TÉRAMO, Maria Teresa (2006). "Modas adolescentes y medies de comunicación como agentes socializadores", *Comunicar*, n. 27, 85-91. Recuperat de: <http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=15802713> [Consultat el 26 de Febrer de 2019]

VIÑUALES SARASA, Olga (2008). "La cadena simbólica. Relación entre sexo, genero, prácticas sexuales y orientación sexual", Recuperat de: http://api.ning.com/files/IC84NzWyG7m0aBNzPkGWrtkVZ4gINIVva24SiCbMW4*TO9LxpXKihGxcBqnkXH2w*T4qL-pkOyMYVunxg0BWeSHyWPG1keR*/OlgaViualesCADENASIMBLICAUImp2008.pdf

[Consultat el 26 de Febrer de 2019]

WOLF, Sun (2008). *Peer groups: expanding our study of small group communication*. Los Angeles: Sage.

9.2. Bibliografia consultada

BERGANZA, María Rosa; RUIZ, José A. (Coord.) (2004). *Investigar en comunicación. Guía práctica de métodos y técnicas de investigación social en comunicación*. Madrid: Mc. Graw Hill.

CANTILLO VALERO, Carmen (2018). "Las princesas Disney y la construcción de Humanidades Digitales «silenciadas» en el cine de animación", *Index.comunicación*, vol. 8, n. 2, 83-102. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6459838>

DIGÓN REGUERIO, Patricia (2006). "El caduco mundo de Disney: propuesta de análisis crítico en la escuela", *Comunicar*, n. 26, 163-169. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=1985811>

ESPINAR, Eva (2007). "Estereotipos de género en los contenidos audiovisuales infantiles", *Comunicar*, vol. 15, n. 29, 129-134. Recuperat de: <http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/12779>

FABBRO, Gabriela; SÁNCHEZ-LABELLA MARTÍN, Inmaculada (2016). "Infancia, dibujos animados y televisión pública. La difusión de valores y contravalores en la producción española y argentina", *Revista Mediterránea de Comunicación*, Vol. 7, n.1, 11-29. Recuperat de: <https://www.mediterranea-comunicacion.org/article/view/2016-v7-n1-infancia-dibujos-animados-y-televison-publica-la-difusion-de-valores-y-contravalores-en-la-produccion-espanola-y-argentina>

LOSCARTELES, Felicidad; NUÑEZ, Trinidad (2009). "La imagen de las mujeres en la era de la comunicación", *Revista Científica de Información y Comunicación*, n. 6, 427-462, Recuperat de:

<http://institucional.us.es/revistas/comunicacion/6/4.2%20Loscertales.pdf>

MUSITU, Gonzalo; GARCÍA, José Fernando (2004). "Consecuencias de la socialización familiar en la cultura española", *Psicothema*, vol. 16, n. 2, 288-293. Recuperat de:

<https://www.redalyc.org/html/727/72716218/>

PALLARÉS PIQUER, Marc (2014). "Medios de comunicación: ¿Espacio para el ocio o agentes de socialización en la adolescència?", n. 23, 231-251. Recuperat de:

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4523754>

PORTO PEDROSA, Leticia (2010). "Socialización de la infancia en pel·lícules de Disney / Pixar y Dreamworks / PDI", *Prisamasocial*, n.4. Recuperat de:

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3632429>

RIBA, Lucía (2016). "Memoriales de mujeres: la sororidad como experiència de empoderamiento para resistir a la violència patriarcal", *Franciscanum*, vol. 18, n. 165, 225-262. Recuperat de: <http://www.scielo.org.co/pdf/frcn/v58n165/v58n165a09.pdf>

RODRÍGUEZ PÉREZ, Antonio (2007). "Principales modelos de socialización familiar", *Foro de Educación*, vol. 5, n. 9, 91-97. Recuperat de:

<https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=447544584007>

SANDRI, Massimiliano (2011). *Investigar en comunicación. Guía práctica de métodos y técnicas de investigación social en comunicación*. Madrid: Mc. Graw Hill.

10. ANNEXOS**10.1. Annex 1: Taula d'anàlisi Aguado i Martínez**

CATEGORIES	SUBCATEGORIES
Descripció física	Raça; Aparença (rostre, constitució, cabell); Vestimenta (roba i complements)
Descripció psicològica	Principals trets de la personalitat; Somnis: Inquietuds
Rols	Actitud davant l'acció, el amor, la família, el poder, si mateixa
Relacions	Relacions personals amb el seu lloc d'origen, la seva família, els seus amics, la seva parella, la seva mascota Relació amb el seu entorn: la naturalesa i la màgia

10.2. Annex 2: Taula d'ingressos a la taquilla estatunidenca

PEL·LÍCULA	RECAPTACIÓ (Dòlars)	ETAPA
Blancaneu i els set nans	996.260.000	Clàssica
La Bella i la Bèstia	934.895.000	Transició
La Ventafocs	773.804.100	Clàssica
La Bella dorment	664.259.200	Clàssica
Aladdin	480.371.900	Transició
Frozen	449.215.700	Contemporània
Pocahontas	297.480.300	Transició
Brave (Indomable)	274.410.300	Contemporània
Vaiana	258.931.200	Contemporània

La Sirenita	258.931.200	Transició
Mulan	230.695.878	Transició
Rapunzel	28.121.622	Contemporània
Tiana i el sapo	123.767.333	Contemporània

Font: elaboració pròpia amb dades de fotogramas²⁴.

10.3. Annex 3: Anàlisi personatge Blancaneu (Blancaneu i els set nans)

Descripció física

Característiques físiques

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Jove, adolescent, bella, alta, prima, ulls marró, cabell curt de color negre, pell blanca.	Es manté igual.	Es manté igual.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Vestit llarg trencat, pobre, humil a pedaços. Colors pastel. Esclops.	Vestit llarg senzill de colors vius, vermell, groc i blau. Sabates de taló.	Es manté igual.
Maquillatge	Maquillatge suau. Ombra d'ulls de	Es manté igual.	Es manté igual.

²⁴ SILVESTRE, Juan, "Las 14 princesas Disney más taquilleras", *Fotogramas*, 27 de Novembre de 2018.

Pentinat	color marró clar i llavis vermells.		
	Deixats anar amb una cinta de color blau fosc.	Deixats anar amb una cinta de color vermell.	Es manté igual.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Alegre, treballadora, amable, encantadora, presumida, fantasiosa, somiadora, romàntica.	Alegre, treballadora, amable, encantadora, fantasiosa, somiadora, romàntica, ingènua, confiada, responsable.	Amable, agraïda, somiadora, romàntica.
Rol que desenvolupa	Passiu	Passiu, cuidadora.	Passiu.
Actitud vers la reina/bruixa	Submissió.	Reina Por, submissió. ----- Bruixa Positiva, ajuda, preocupació, assertiva	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	Parla amb els animals.	Parla amb els animals.	No aplicable.

10.4. Annex 4: Anàlisi personatge Reina (Blancaneu i els set nans)*Descripció física*

<i>Característiques físiques</i>			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Adulta, prima, alta, ulls verds, no es mostren els cabells, pell blanca.	Reina Es manté igual ----- Bruixa Vella, baixa, pell arrugada, ulls verds, cabells blancs, berruga al nas, desdentegada, geperuda.	No aplicable.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Vestit llarg de colors foscos, púrpura, negre i	Reina Es manté igual. -----	No aplicable.

	vermell. Corona, collar i cinturó.	Bruixa Capa de color negre amb caputxa. Botes grises.	
Maquillatge	Maquillatge agressiu, ombra d'ulls negra i llavis vermells.	Reina Es manté igual ----- Bruixa No en presenta	No aplicable.
Pentinat	No es mostra.	Reina És manté igual ----- Bruixa Solt	No aplicable.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Autoritària, creguda, egocèntrica, egoista, presumida.	Reina Es manté igual. ----- Bruixa Simpàtica, mentidera, irònica.	No aplicable.
Rol que desenvolupa	Actiu, oposició.	Actiu, venjatiu.	No aplicable.

Actitud vers la Blancaneu	Negativa, enveja, enemistat, coacció, manipulació.	Reina Es manté igual.	No aplicable.
		----- Bruixa Negativa, manipulació, interessada.	

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	Parla amb el mirall.	Reina Parla amb el mirall.	No aplicable.

10.5. Annex 5: Anàlisi personatge Ventafocs (La Ventafocs)***Descripció física***

<i>Característiques físiques</i>			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Jove, adolescent, bella, rossa, cabells llargs, ulls blaus, alta, prima.	Es manté igual.	Es manté igual.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>

Vestimenta	Camisa de dormir de color blau cel, sabatilles negres. ----- Vestit llarg fins al genoll, humil de colors terra (marró i verd), davantal blanc, ballarines de color marró.	Es manté igual ----- Vestit rosa i blanc, llarg, elegant. Sabates vermelles. Collar verd ----- Vestit llarg, sofisticat, elegant, blau cel, brillant. Sabates de vidre.	Vestit llarg fins al genoll, humil de colors terra (marró i verd), davantal blanc, ballarines de color marró. ----- Vestit blanc de novia, brillant, elegant, sofisticat.
Maquillatge	No en presenta.	Es manté igual.	Es manté igual.
Pentinat	Cabell recollit amb un llaç de color blau.	És manté igual. ----- Cabell solt amb diadema blanca. ----- Cabell recollit amb cinta blanca	Deixat anar ----- Recollit amb un vel de novia.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Alegre, somiadora, fantasiosa, amable, atenta, servicial, treballadora, inconformista.	Alegre, somiadora, fantasiosa, amable, atenta, servicial, treballadora, inconformista,	Amable, agraïda, apassionada, romàntica.

		romàntica, apassionada.	
Rol que desenvolupa	Passiu, servicial.	Passiu	Passiu.
Actitud vers la madrastra	Negativa, submissió.	Negativa, submissió.	No aplicable.
Actitud vers la germanastra Drisela	Negativa, submissió.	Negativa, submissió.	No aplicable.
Actitud vers la germanastra Anastasia	Negativa, submissió.	Negativa, submissió.	No aplicable.
Actitud vers la fada	No aplicable.	Positiva, emotiva, agraïment	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	Parla amb els animals.	Parla amb els animals.	No aplicable.

10.6. Annex 6: Anàlisi personatge Madrastra (La Ventafocs)***Descripció física***

<i>Característiques físiques</i>			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>

Aspecte general	Adulta, alta, cabell curt, gris amb canes blanques, ulls verds, pell amb arrugues.	Es manté igual.	Es manté igual.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Camisa de dormir de color blau. Anell.	Vestit vermell, llarg, sofisticat. ----- Vestit lila llarg, elegant. Mantellina de color gris.	Vestit vermell, llarg, sofisticat.
Maquillatge	Ombra d'ulls marró, llavis de color grana.	Es manté igual.	Es manté igual.
Pentinat	Crepat tot enrere.	Es manté igual.	Es manté igual.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Autoritària, exigent, esquerpa, pedant, irònica.	Es manté igual.	Es manté igual.
Rol que desenvolupa	Actiu, autoritari.	Es manté igual.	Es manté igual.

Actitud vers la Ventafochs	Negativa, coacció, agressivitat.	Es manté igual.	Negativa, agressivitat, por.
Actitud vers Drisela	Positiva, cooperació, permissiva, influència, autoritària.	Es manté igual.	Es manté igual.
Actitud vers Anastasia	Positiva, cooperació, permissiva, influència, autoritària.	Es manté igual.	Es manté igual.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	Mascota: Gat	Es manté igual.	Es manté igual.

10.7. Annex 7: Anàlisi personatge Drisela (La Ventafochs)***Descripció física***

<i>Característiques físiques</i>			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Jove, adolescent, cabell curt negre, arrugues	Es manté igual.	Es manté igual.

	d'expressió al rictus, nas gros.		

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Camisa de dormir verda. Gorra de dormir verda.	Vestit verd llarg. Sabates de color marró.	Camisa de dormir verda. Gorra de dormir verda. ----- Vestit verd llarg.
Maquillatge	Llavis vermells.	Es manté igual.	Es manté igual.
Pentinat	Deixat anar.	Deixat anar amb cinta de color verd turquesa. ----- Canvi la cinta per una ploma.	Deixat anar. ----- Cabell anar amb cinta verda.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Egoista, consentida, immadura, exigent, autoritària, pedant, ximpleta.	Egoista, consentida, immadura, exigent, autoritària, ximpleta, burleta, pedant, rabiosa.	Es manté igual.

Rol que desenvolupa	Passiu, oposició.	Passiu, boicotejador.	Passiu, oposició.
Actitud vers la Ventafocs	Negativa, enveja.	Negativa, enveja, por.	Es manté igual.
Actitud vers la mare	Assertiva, submissió, col·laboració.	Es manté igual.	Es manté igual.
Actitud vers Anastasia	Col·laboració.	Col·laboració, rivalitat.	Es manté igual.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.

10.8. Annex 8: Anàlisi personatge Anastasia (La Ventafocs)***Descripció física******Característiques físiques***

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Jove, adolescent, cabell pèl-roig, arrugues d'expressió al rictus, nas gros.	Es manté igual.	Es manté igual.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Camisa de dormir rosa. Gorra de dormir rosa.	Vestit llarg rosa. Sabates rosa.	Camisa de dormir rosa. Gorra de dormir rosa. ----- Vestit llarg rosa.
Maquillatge	Llavis vermells.	Es manté igual.	Es manté igual.
Pentinat	Cabell recollit sota la gorra de dormir.	Semi recollit amb una <i>peineta</i> groga. ----- Canvi <i>peineta</i> per ploma verda.	Semi recollit amb una <i>peineta</i> groga.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Egoista, consentida, immadura, exigent, autoritària, pedant, ximpleta.	Egoista, consentida, immadura, exigent, autoritària, ximpleta, burleta, pedant, rabiosa.	Es manté igual.
Rol que desenvolupa	Passiu, oposició.	Passiu, boicotejador.	Passiu, oposició.
Actitud vers la Ventafores	Negativa, enveja.	Negativa, enveja, por.	Es manté igual.

Actitud vers la mare	Assertiva, submissió, col·laboració.	Es manté igual.	Es manté igual.
Actitud vers Drisela	Col·laboració.	Col·laboració, rivalitat.	Es manté igual.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.

10.9. Annex 9: Anàlisi personatge Fada (La Ventafocs)***Descripció física******Característiques físiques***

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	No aplicable.	Adulta, vella, baixa, grassa, cabell blanc, ulls negres.	No aplicable.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	No aplicable.	Vestit blau cel. Llaç rosa al coll. Caputxa.	No aplicable.
Maquillatge	No aplicable.	No en presenta.	No aplicable.

Pentinat	No aplicable.	No es mostra, sota la caputxa.	No aplicable.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	No aplicable.	Simpàtica, alegre, amable, generosa, divertida, sincera, servicial.	No aplicable.
Rol que desenvolupa	No aplicable.	Passiu, col·laborador, protector.	No aplicable.
Actitud vers la Ventafocs	No aplicable.	Positiva, assertiva, cooperació.	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	Fa màgia.	No aplicable.

10.10. Annex 10: Anàlisi personatge Bella (La Bella i la bèstia)**Descripció física****Característiques físiques**

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Jove, adolescent, bella, cabell llarg de	Es manté igual.	Es manté igual.

	color castany, ulls marró		
Imatge personal			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Vestit humil fins als turmells, blau cel i blanc, davantal blanc, sabates marró.	Vestit humil fins als turmells, capa fosca amb caputxa. ----- Vestit verd, llarg, elegant, capa lila fosc. ----- Vestit rosa, llarg, elegant, capa rosa i blanc. ----- Vestit groc, elegant, sofisticat, llarg.	Vestit humil fins als turmells, capa fosca amb caputxa. ----- Vestit groc, elegant, sofisticat, llarg.
Maquillatge	Maquillatge natural. Ombra d'ulls de color marró clar.	Ombra d'ulls marró clar i llavis de color rosa.	Es manté igual.
Pentinat	Recollit amb un llaç blau.	Recollit amb una cua.	Es manté igual.

		Semi recollit amb cinta groga.	

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Simpàtica, incompresa, atenta, fantasiosa, intel·ligent, somiadora, educada, solitària, familiar.	Curiosa, orgullosa, rebel, desfiant, simpàtica, atenta, incompresa, romàtica, familiar.	Romàntica, simpàtica, familiar, encantadora, agradable.
Rol que desenvolupa	Actiu, independent.	Actiu, protector, cuidador.	Passiu.
Actitud vers las dones del poble	Neutra, desinteressada.	No aplicable.	No aplicable.
Actitud vers Sra. Pots	No aplicable.	Positiva, amistat.	Positiva.
Actitud vers armari	No aplicable.	Neutra.	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.

10.11. Annex 11: Anàlisi personatge Sra. Pots (La Bella i la bèstia)

Descripció física

<i>Característiques físiques</i>			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	No aplicable.	Tetera de ceràmica.	Adulta, grassa, baixa, vella, cabell blanc, ulls blaus.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	No aplicable.	No aplicable.	Vestit rosa, davantal. Barret rosa.
Maquillatge	No aplicable.	Llavis rosa i ombra d'ulls rosada.	Maquillatge a tons rosats als ulls i llavis.
Pentinat	No aplicable.	No aplicable.	Recollit sota el barret.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	No aplicable.	Atenta, sociable, simpàtica, decidida, agradable.	Sociable, agraïda.
Rol que desenvolupa	No aplicable.	Actiu, col·laborador.	Passiu.

Actitud vers la Bella	No aplicable.	Positiva, col·laboració, interessada.	Positiva, agraïda.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	És una tetera què té vida.	No aplicable.

10.12. Annex 12: Anàlisi personatge Dones del Poble (La Bella i la bèstia)*Descripció física*

Característiques físiques			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Variat.	No aplicable.	No aplicable.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Variada.	No aplicable.	No aplicable.
Maquillatge	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.
Pentinat	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>

Personalitat	Conservadora.	No aplicable.	No aplicable.
Rol que desenvolupa	Passiu.	No aplicable.	No aplicable.
Actitud vers la Ventafores	Neutra, incomprensió.	No aplicable.	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.

10.13. Annex 13: Anàlisi personatge Armari (La Bella i la bèstia)***Descripció física***

<i>Característiques físiques</i>			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	No aplicable.	Armari de fusta.	No aplicable.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.
Maquillatge	No aplicable.	Llavis rosa i ombra d'ulls blau-verd.	No aplicable.

Pentinat	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	No aplicable.	Atenta, sociable, simpàtica, agradable.	No aplicable.
Rol que desenvolupa	No aplicable.	Passiu, col·laborador.	No aplicable.
Actitud vers la Bella	No aplicable.	Positiva, col·laboració.	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	És un armari què té vida.	No aplicable.

10.14. Annex 14: Anàlisi personatge Jasmine (Aladdin)***Descripció física***

<i>Característiques físiques</i>			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Jove, adolescent, bella, pell torrada,	Es manté igual.	Es manté igual.

		cabell llarg negre, ulls marró.		
Imatge personal				
		<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta		Pantalons blau cel, top blau cel. Joies daurades. Sabates de color marró. Sensual. ----- Capa marró, llarga, humil. Mocador beix. Pantalons blau cel, top blau cel. Joies daurades. Sabates de color marró.	Pantalons blau cel, top blau cel. Joies daurades. Sabates de color marró. Sensual. ----- Vestit blanc, llarg, elegant, sensual. ----- Pantalons vermells, top vermell, sabates marró, joies daurades. Sensual.	Pantalons blau cel, top blau cel. Joies daurades. Sabates de color marró. Vel que li tapa les espatlles. Sensual.
Maquillatge		Ombra d'ulls blava. Llavis vermells.	Es manté igual. ----- Ombra d'ulls vermells. Llavis vermells.	Ombra d'ulls blava. Llavis vermells.
Pentinat		Cabell recollit amb cintes de color blau. Diadema blava.	Cabell recollit amb cintes de color blanc. Diadema blanca.	Cabell recollit amb cintes de color blau. Diadema blava.

	----- Cabell cobert pel mocador.	----- Recollit amb cua alta.	

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Inconformista, innocent, rebel, incompresa, solitària, trista, agradable.	Inconformista, incompresa, romàntica, intel·ligent, observadora, solitària.	Feliç, alegre.
Rol que desenvolupa	Actiu, rebel.	Passiu.	Passiu.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	Mascota: Tigre	Es manté igual	No aplicable.

10.15. Annex 15: Anàlisi personatge Elsa (Frozen)**Descripció física**

Característiques físiques			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Nena petita, pell clara amb pigues, mitja cabellera	Adulta, major d'edat. Bella, alta, prima, pell clara	Es manté igual.

rossa molt clara, ulls blau cel. ----- Més gran d'edat però continua essent una nena petita. ----- Adolescent, bella, alta, pell clara amb pigues, cabell llarg ros molt clar, ulls blau cel.	amb pigues, cabell llarg ros molt clar, ulls blau cel.	

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Camisa de dormir blava, màniga llarga, senzilla. Ballarines blaves. ----- Vestit llarg de color blau elèctric, elegant. Guants blancs. Mitges blanques. -----	Vestit llarg, elegant, sofisticat, negre i verd turquesa, capa de color lila, guants llargs de color blau cel. Corona. ----- Vestit llarg, elegant, sofisticat, sensual, brillant, blau cel, capa brillant.	Es manté igual.

Maquillatge	Vestit llarg de color lila fosc, guants.		
	No aplicable. ----- Llavis rosa, ombra d'ulls lila, mascara de pestanyes i galtes rosades.	Es manté igual. ----- Llavis vermells, ombra d'ulls lila, mascara de pestanyes i galtes rosades.	Es manté igual.
Pentinat	Recollit amb una trena i diadema blava. ----- Recollit amb una trena i diadema negra. ----- Recollit amb un monyo baix.	Es manté igual. ----- Recollit amb una trena.	Es manté igual.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Alegre, riallera, familiar. -----	Poruga, autoritària, insegura, inexpressiva, solitària, protectora, prudent.	Culpable, responsable. -----

Rol que desenvolupa Actitud vers l'Anna Actitud vers la mare	Inexpressiva, trista, poruga, insegura, prudent, freda.	----- Egoista, solitària, irresponsable, feliç, lliure, rebel.	Alegre, familiar, divertida, lliure, responsable.
	Passiu, protector.	Actiu, protector, rebel.	Passiu/Actiu.
	Positiva, amistat, emotiva, protecció.	Emotiva, positiva, amistat. ----- Emotiva, neutra, desinteressada.	Complicitat, col·laboració, amistat, emotivitat.
	Positiva, emotiva.	No aplicable.	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No sap controlar la seva màgia.	No sap controlar la seva màgia.	Aprèn a controlar la seva màgia.

10.16. Annex 16: Anàlisi personatge Anna (Frozen)

Descripció física

<i>Característiques físiques</i>			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>

Aspecte general	Nena petita, pell rosada amb pigues, cabell curt pèl-roig, ble blanc. Ulls blau-verd. ----- Més gran d'edat però continua essent una nena petita. ----- Adolescent, bella, alta, pell rosada amb pigues, cabell llarg pèl-roig, ulls blau-verd.	Es manté igual.	Es manté igual. El cabell es va tornar blanc a poc a poc. ----- Cabell pèl-roig. Sense el ble blanc.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Camisa de dormir verda amb tonalitats rosa, màniga curta, botes marró. ----- Vestit verd i negre, ballarines negres, mitges verdes.	Camisa de dormir verda. ----- Vestit llarg, verd i negre, elegant. Collar. Ballarines negres. Capa verda. -----	Es manté igual. ----- Vestit llarg, verd, senzill.

Maquillatge	----- Vestit humil, verd, negre i marró, capa negra i mocador negre al cap.	Vestit llarg, negre i blau elèctric, capa rosa fúcsia, mocador rosa fúcsia, botes camperes negres.	
	Galtes rosades	Es manté igual.	Es manté igual.
	Pentinat Recollit amb dues cues. ----- Recollit amb dues trenes.	Cabell despentinat. ----- Recollit amb un monyo alt amb cintes verdes. ----- Recollit amb dues trenes.	Es manté igual.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Alegre, juganera, riallera, familiar, innocent.	Romàntica, il·lusa, feliç, entusiasta, ingènua, confiada, immadura, sociable, xerraire, irònica, inconformista, decidida, responsable.	Madura, sensata, orgullosa, feble, feliç, divertida, familiar.

Rol que desenvolupa	Passiu	Actiu, decidit, protector, cuidador.	Actiu, col·laborador.
Actitud vers l'Anna	Positiva, amistat, emotiva, incomprensió.	Incomprensió, interès, positiva.	Positiva, cooperació, amistat, col·laboració.
Actitud vers la mare	Positiva, emotiva.	No aplicable.	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.

10.17. Annex 17: Anàlisi personatge Reina (Frozen)***Descripció física***

<i>Característiques físiques</i>			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Adulta, alta, pell blanca, cabells marró, ulls grisos.	No aplicable.	No aplicable.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>

Vestimenta	Vestit llarg, senzill, lila. Corona.	No aplicable.	No aplicable.
Maquillatge	Ombra d'ulls rosada.	No aplicable.	No aplicable.
Pentinat	Recollit amb un monyo baix.	No aplicable.	No aplicable.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Familiar.	No aplicable.	No aplicable.
Rol que desenvolupa	Passiu	No aplicable.	No aplicable.
Actitud vers l'Elsa	Positiva, emotiva, protecció.	No aplicable.	No aplicable.
Actitud vers l'Anna	Positiva, emotiva, protecció.	No aplicable.	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.

10.18. Annex 18: Anàlisi personatge Mèrida (Brave)***Descripció física******Característiques físiques***

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Nena petita, pèl-roig, cabell llarg arrissat, pell rosada amb pigues, ulls verds. ----- Adolescent, cabell llarg, pèl-roig, pell rosada amb pigues, ulls verds.	Es manté igual.	Es manté igual.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	Vestit llarg, marró, humil, senzill. Ballarines amb betes. ----- Vestit llarg verd, senzill.	Vestit llarg, blau, ajustat, elegant. Cinturó daurat. Mocador blanc que li tapa els cabells. Collar de la mare. ----- Trenca el vestit i es treu el mocador del cabell. Capa amb caputxa. -----	Vestit llarg verd, senzill.

		Vestit llarg verd, senzill. Capa amb caputxa.	
Maquillatge	No en presenta.	Es manté igual.	Es manté igual.
Pentinat	Solt, despentinat.	No és mostra, està tapat pel mocador blanc. Ble davant el front. ----- Solt, despentinat.	Solt, despentinat.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Alegre, juganera, il·lusa, innocent. ----- Inconformista, tossuda, alegre, contestatària, decidida, divertida, curiosa.	Orgullosa, desobedient, tossuda, rebel, confiada, innocent, decidida, inconformista, egoista. Responsable, madura.	Responsable, madura, sensata, familiar, protectora, alegre.
Rol que desenvolupa	Actiu, oposició.	Actiu, protector, responsable.	Actiu, col·laborador.
Actitud vers la reina Elinor	Desafiant, emotiva.	Negativa, desafiant, incomprensió. -----	Positiva, empatia, cooperació, emotiva, amiatat.

Actitud vers la bruixa		Cooperació, col·laboració, emotiva, positiva.	
	No aplicable.	Interessada.	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	Arc	Arc	No aplicable.

10.19. Annex 19: Anàlisi personatge Elinor (Brave)*Descripció física*

Característiques físiques			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	Adulta, alta, prima, cabells castanys, ble blanc. Ulls marrons, pell rosada amb alguna arruga.	Es manté igual ----- Ós negre.	Adulta, alta, prima, cabells castanys, ble blanc. Ulls marrons, pell rosada amb alguna arruga

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>

Vestimenta	Vestit llarg lila, senzill, ajustat, collar, corona. ----- Vestit llarg verd viu i brillant, elegant, ajustat, cinturó daurat, mànigues acampanades.	Persona Es manté igual. ----- Ós Corona.	Vestit llarg verd fosc, elegant, ajustat, cinturó daurat, mànigues acampanades.
Maquillatge	No en presenta.	Persona Es manté igual. ----- Ós No aplicable.	No en presenta.
Pentinat	Recollit amb dues trenes amb cintes daurades.	Persona Es manté igual. ----- Ós No aplicable.	Solt, llis.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	Alegre, conservadora, familiar, dolça, meticulosa. -----	Persona Autoritària, conservadora, perfeccionista, seria.	Protectora, alegre, progressista, familiar.

Rol que desenvolupa	Autoritària, conservadora, seria, meticulosa, exigent, perfeccionista, decidida, egoista.	----- Ós Caparruda, dòcil, flexible, col·laboradora.	
	Actiu, autoritari.	Persona Es manté igual. ----- Ós Actiu, col·laborador.	Actiu, col·laborador.
Actitud vers la Mèrida	Positiva, protecció, dolça, manipulació, emotiva, autoritària, exigent, interessada.	Persona Autoritària, exigent, emotiva. ----- Ós Emotiva, empatia, col·laboració, protecció.	Positiva, col·laboració, emotiva, assertiva, empatia, amistat.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	Es converteix amb un ós a causa de menjar un pastisset embruixat.	No aplicable.

10.20. Annex 20: Anàlisi personatge Bruixa (Brave)*Descripció física*

Característiques físiques			
	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Aspecte general	No aplicable.	Vella, baixa, nas gran, pell arrugada, desdentegada, cabell llarg blanc, ulls marró, pèls a la barbeta.	No aplicable.

Imatge personal

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Vestimenta	No aplicable.	Capa verda llarga, humil. 3 arracades a l'orella dreta i un dilatador a l'esquerra.	No aplicable.
Maquillatge	No aplicable.	No en presenta.	No aplicable.
Pentinat	No aplicable.	Cabell crepat.	No aplicable.

Descripció Psicològica

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
Personalitat	No aplicable.	Enginyosa, moderna,	No aplicable.

		antipàtica, interessada.	
Rol que desenvolupa	No aplicable.	Passiu.	No aplicable.
Actitud vers la Mèrida	No aplicable.	Neutra, interès.	No aplicable.

Altres aspectes a tenir en compte

	<i>Inici</i>	<i>Nus</i>	<i>Desenllaç</i>
	No aplicable.	No aplicable.	No aplicable.